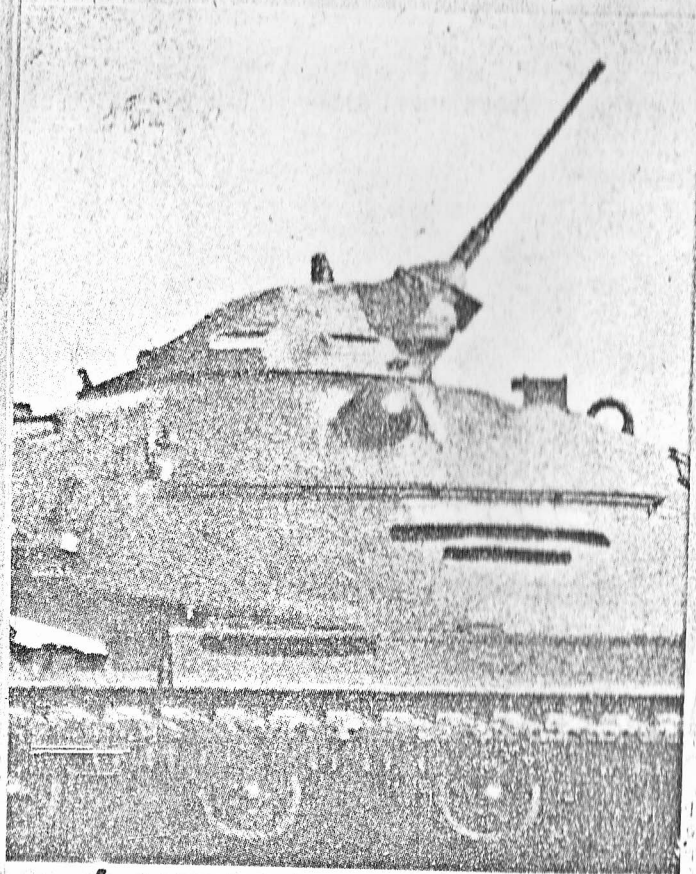

צקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צק לון

לקט תרגומים

תוכן הענינים

- מסורת-צבאית ורוח-גייסות בריגדיר-ג' פ. מ. רובינט 3
 בין מנקים לרגלים קפיטן פ. אי. סאגדס 11
 קרב חגנה בערים וישובים א. בוכנר וא. הקנר 21
 ערמת מלחמה מיוז ד. ר. דאלגליש 31
 משמעת בחזית קול-לוט' ו. ד. אקהוט 35
 התקפה דרך הפשפש-האחורי לוט' ו. סטרובריג' 37
 כיצד היית עושה זאת אתה? קפיטן ל. קלארק 40

צבא הגנה לישראל
 הוצאת "מערכות"

תמוז תשי"ד - יולי 1954

מס' 16 (כרך ב')

תמונת השער

חידוש במבנה מנך "פאטון" - צריח
 מוגן למקדע הנ"מ.

בגלגולו האחרון של ה"פאטון" M-48 - הותקן
 שכלול נוסף: - המקלע הנ"מ הכבד (קוטרו 0,5
 אינצ'ס) שעל "גג" הצריח כוסה בצריח-משנה
 המאפשר מתן אש על מטרות אוויר או קרקע -
 כיוון, ירי, טעינה מחדש, סילוק מעצורים ותצפית
 הקפית - מבלי שמפקד הטנק, המפעיל אותו,
 יצטרך להתגלות לאש-יריב.

בית הדפוס הצבאי 665

מחברים ומקורות

(הערות והערות לקורא)

מסורת צבאית ורוח גייסות, מאת הבריגדני פ. מ. רובינס

הקשר האמין בין הסטוריה צבאית ובין משלח ידו של איש הצבא רב פנים הוא מסע מלחמה של העבר, מערכות גודעות, חיי מצביאים ידועים — כל אלה הם מקור ידיעה צבאית שלא ייבש לעד. תוך עיון באלה עשוי מפקד להרחיב אופקיו, להציץ ל"לפני ולפנים" של אמנות המלחמה, ואף לרכוש לעצמו תחושת מסורת צבאית; וזאת בייחוד — בלמדו את העבר הצבאי של גייסות אומתו ומצביאיה. מסורת זאת היא אחד ה"מרכיבים" החשובים ביותר של אותו גורם המכונה "רוח הגייסות".

לגבי החיילים מן השורה חשוב יותר ביטוייה הטכסי של המסורת, הלא הוא המנהגים והסמלים של יחידתם, אשר נתקדשו בקרבות העבר.

הצבא האמריקאי מבקש להפוך את מסורתו הקצה יחסית למקור עשיר יותר של השראה לחייליו. הוא מעורר את מפקדיו ללימוד קורותיהם של מצביאיו, ומספח את גיוני היחידה, המסמלים לחייליה את מעליה בעבר. (מאמץ זה משתקף במחקרים וברשימות, אשר אחת מהן היא הרשימה הזאת).

המחבר, הבריגדני רובינס, שירת במלחמת העולם השנייה כמפקד רגימנט שריון, וב-1943 פקד על "פיקוד קרב ב" של הדיביזיה המשוריינת הראשונה במסע תוניסיה. בשנים 1944-5 היה מפקד ביה"ס לשריון. מאז 1948 הוא מכהן כראש "אגף המחקרים המיוחדים" במחלקת ההסטוריה הצבאית האמריקאית.

הרשימה לקוחה מתוך "ההשקפה הצבאית", ירחון ביה"ס לפיקוד ומטה כללי האמריקאי ("MILITARY REVIEW").

בין טנקים לרגלים, מאת הקפטין פ. אי. סאנדרס

בין הסוגיות הצבאיות השונות דומה כי סוגיית שיתוף הפעולה רגלים-טנקים — היא שוכתה ב"שיא" של השתקפות במאמרים ורשימות בעתונות הצבאית. אולם בענין זה אין לומר "כל המולקי" — גורע, ובייחוד — לאחר שקראת רשימה כגון "בין טנקים לרגלים", הנוסכת אור חדש על כמה מבחינותיה של הסוגיה הנדונה, והמצטיינת בכנות וגלוי לב. המחבר, איש ה"מארינס" ("צבא הצי" האמריקאי), מותיקי מסע המלחמה בגואדאלקאנאל, במלחמת העולם השנייה, ומהמצטיינים במלחמת קוריאה (זכה ב"כוכב הברונזה"), בוגר ביה"ס לשריון ב"פורט נוקס" שבארה"ב. רשימתו חושפת לעיני הרגלי — הרואה תמיד את "קליפתו" של הטנק — את תוכו של הטנק ואת "נשמתו"; והיא מלמדת מה יש ביכולת הטנק לבצע — ומה אין ביכולתו. כל עיקרה של הרשימה — להרבות הבנה בין החיל היסודי, הוא חיל הרגלים, ובין אחד החיילות העשויים לסייעו ביותר, השריון. אכן, למקרא הרשימה ממילא תש הנך כמה נחוצות רשימות, בנוסחה, גם על שאר החיילות המסייעים — חיל האוויר, התותחנים, חיל ההנדסה וכיו"ב.

הרשימה לקוחה מתוך "כתב העת של חיל המארינס" האמריקאי.

("MARINE CORPS GAZETTE")

קרב הגנה בערים וישובים, מאת א. בוכנר וא. הקנר

כקודמתה — זו העוסקת בקרב התקפה, בנקודת ישוב — כן גם הסקירה האחות המפורטת הסוקרת את סוגיית הקרב בערים וישובים במצבי הגנה, המוגשת הפעם בחוברת "צלקון", זו, נראה שהוכנה ע"י שני קצינים לשעבר גרמניים. על כל פנים, הסקירה מנצלת ניצול רחב ביותר את נסיונם ולקחם הכפולים של הגייסות הגרמניים:

(סוף בעמ' 45)

העטפת רוחה של יחידה — את רוח הצבא הוא מבצר!

מסורת צבאית ורוח גייסות

מאת הבריגדיר גנרל בדימוס, פ. מ. רובינס

תולדות יחידה ורוח יחידה

היחידות בעלות הקיום הקבוע, ובעלות "אישיות" היסטורית משלהן, אשר דגלן מבטא אותן ומסמלן — דהיינו, רגימנטים של חיל-רגלים, רגימנטים של חיל-פרשים, ועוד יחידות בדומה לאלו — הריהן אותן "משפחות צבאיות", אשר בתוכן מתעצבת הנשמה היתרה של הצבא. משפחות אלה — הן אשר מפקד הדי-ביזיה, בלא שייסיג את גבולם של הכפופים לו, מלכדן להיותן צות-כולל. יחידות אלה הריהן גופים-קיבוציים בעלי רציפות של קיום-משפטי, אפילו עשוי הרכבם-שבפועל להשתנות מאוד: מעצמת-ימי-מלחמה, שעה שהיחידה נמצאת בשירות פעיל, ועד לעצמת אפס", כשהיא ב"מעמד-של-רגיעה". לפיכך, יחידה-יחידה ותולדותיה שלה, הנבדלות מתולדותיה של כל יחידה אחרת. באמריקה אפשר וראשית תולדותיה של היחידה נעוצה עוד בתקופה שלפני היוסד ארה"ב כמדינה עצמאית, או שתולדותיה קצרות, או — כשהמדובר הוא ביחידות חדשות — אפשר ואין לה תולדות כלל. אולם יהיה המקרה אשר יהיה, כל יחידה שותפה בתולדותיו של צבא ארה"ב בכללו. ולפיכך, יש ביכולתה של כל יחידה להשתמש בגורם הגאון על פועל-ידי-עבר של כלל הצבא, כדי לטפח באנשיה היא את אורח-ההתנהגות החיילי, את גאות-היחידה ואת אהבת המולדת. יחידות חדשות-יותר, כאותם אחים צעירים, צריך שתשאפנה לעלות על אלו הבכירות מהן.

אם חונה היחידה באחד מ"חילות המצב" שבארץ-המולדת, צריך שיהיו מצויים בחדרי הקריאה והבידור של הפלוגות דברי-הימים של ארה"ב, של צבא ארה"ב, של מסע-מלחמה מתאימים, ושל היחידה עצמה — אם יש לה ספר דברי-הימים

(1) בלשון הצבא האמריקאית — "מעמד בלתי-פעיל" (inactive status) — דהיינו, לפי הגדרה רשמית, יחידה שהוצא ממנה כל כוח-האדם והציוד שבה, בלא להחליפם בכוח-אדם ובציוד חדשים, והיא הושארה קיימת בשמה בלבד, עד בוא שעת הצורך ב"החייאתה בפועל". — המעבר.

משלה — וכן הספר „מדלית הכבוד של צבא ארה״ב“. אם ניתן הדבר, יש להכין גירסות-תמצית של דבריימי היחידה ולחלקן לכל טירון עם הצטרפותו ליחידה. מכל מקום, רצוי כי מפקד היחידה יספר באוזני החיילים החדשים, בטרם ייכנסו לתפקידהם החדשים, על מעשיהם של אנשי הגבורה שקדמו להם, ועל פעלם של היחידה וכלל הצבא.

כּוּשֶׁר-הַמְּנִהִיגוֹת

הואיל והמנהיגות הנה יסוד-המוסד שעליו נבנית דרך-חיים מצליחה של איש-צבא, ראוי לכל קצין כי ילמדה בשקידה. זאת ייטיב לעשות ע״י שילמד את עיקרי המנהיגות הכלליים ולאחר זאת יקרא קריאה ביקורתית את תולדות-חייהם וזכרונותיהם של שרי-צבא מימים עברו, כדי לעמוד על הסיבות להצלחותיהם ולכשלונותיהם. ברם, אין די בניתוח תכונות מפקדי העבר ואורחי-פעלם. תכונותיו ואורחי-פעלו של הזולת מיוחדים הם לו; אין הם עשויים להתאים בשלמותם לכל איש אחר. אף-על-פי-כן יש בהם כדי ללמד, אם בעל כוח-שיפוט אתה, ממה להימנע ומה לשים לך למופת; יש בהם כדי לסייעך לעצב את תכונותיך אתה ולפתחן למיטב התכלית. ברם, על-מנת לעשות כך, חיוני הוא כי יצרף כל פרט את נסיונותיהם של אחרים אל נסיונותיו הוא וכי יקנה את התכונות ואת אורחי-הפעולה ההולמים את עצמו.

אף כי ספרי זכרונות ותולדות-חיים טובים הם יקרי-מציאות — וביחוד במה שנוגע לדרגי הפיקוד הנמוכים יותר — הרי זהו מיטב החומר המצוי להבנת אופי, תכונות המציאות אנשים, מנהיגות טובה ופגומה, וההשפעה הנודעת לאישים דגולים על מהלכם של מאורעות. הכתבים הצבאיים העוסקים באדם-מן-השורה; כגון „החייל הטוראי בצבא ואשינגטון“ לבולטון, ו„בילי יאנק“ לוייל, יש לקרוא כששמור בזכרון הכלל, כי חיילים גרועים הם המשאירים אחריהם, כרגיל, תעודות ועדויות לרוב, ואילו החיילים הטובים אינם מנחילים לבאים אחריהם אלא מסמכים-בכתב מעטים ביותר. זוהי הסיבה שאפילו מה-שקוראים „מחקרים עובדתיים“ בחיי האנשים-הלוחמים של העבר מכילים, על-פירוב, גודש תיאורים של הצד הפחות-נעים של החיים.

למען יביא הלימוד תועלת, חייב הלומד לנתח, להעריך ולשפוט את תכונותיהם הן של חיילים והן של מפקדים, תוך כדי התחשבות נאותה בנסיבות ובתנאים בהם פעלו. ברם, כבר נאמר: „לעולם אל ירד שיפוט זה לשפל המדרגה של בקורת שלילית גרידא...“. שיפוט זה צריך שיכשיר את הלומד ההוגה לקבוע, ולהבחין

(2) ספר המכיל את תיאורי מעלליהם של כל אלה אשר זכו, בחייהם ובמותם, לקבלת „מדלית הכבוד של הקונגרס“, שהיא אות-ההצטיינות הגבוה ביותר בצבא ארה״ב, הניתן על מעשי גבורה (מעין מקביל ל„צלב ויקטוריה“ הבריטי). הספר.

בוולת, את התכונות הנרצות שיש לבקשן בחיילים ובמנהיגים — הן בתפקידי מטה והן בתפקידי פיקוד. דבר זה צריך שיכשיר את איש הצבא להיות פסיכולוג-מעשי — אך אל יביאהו לידי קפדנות או תלישות-מן-המציאות. כפי שצין קלאובין בשעתו, המפקד —

„אין הכרח כי יהיה מתבונן ומדקדק-כחוט-השערה בבני-האדם, מנתח חד-איזמל של האופי האנושי; אולם חייב הוא לדעת את אופיית, את הרגשותיהם, את הרגליהם, את המגרות — והנטיית — המיוחדות לאלה שעליהם יצטרך לפקד.“

כתבים היסטוריים, למען יזכו במלוא הערך בהוראת המנהיגות-הצבאית, צריך שיהיו עובדתיים וגלויי-לב. היסטוריה תעמולתית, או היסטוריה מצונזרת, סכנה כרוכה בה ואין להשתמש בה ככבסיס להוראה בבתי-ספר צבאיים או באימון. היסטוריה מעין זו אינה בגדר היסטוריה כלל. אין בה כדי לספק לקחים נכונים, או בסיס לאימון שכלי ומקצועי. היא מוליכה אל מסקנות מוטעות ומטפחת את אחד הרעים שבמפגעים המצויים במחשבה-צבאית מקצועית — את האוונאה-העצמית. דבריימיים שנכתבו בימי חייהם של האישים-הפועלים, או בסמיכות יתרה לתקופתם, אינם, בדרך-כלל, נקיים מאבק של דעות קדומות ומעקבות של חנופה של מי שמקוה להיבנות מכך; כן מושפעים הם על-ידי „בחירה מגמתית“ בשעת טיפול בחומר מקורות. לעומת זאת, הרי דבריימיים שנכתבו זמן רב מדי לאחר זמנן של הנפשות-הפועלות הם לעתים קרובות נגועי-בדיות או רגשניים. דברי-הימים אינם עשויים, איפוא, לשמש כבסיס משביע-רצון-בתכלית להדרכה במנהיגות, אלא אם כן מעלים הם את תמונת הנפשות-המשתתפות בשלמותה — על מעלותיהן, מגרעותיהן, מזגיהן, ספקותיהן, שאיפות-הגדולה שלהן, הכפילות והסתירות שבדמותן, גורמי מתיחות וניגודי אופי, נתונין הגופניים והרוחניים. אף כי חקר חייהם ופועלם של גדולי המצביאים חשוב הוא לכל איש צבא, הרי חקר „קהל המונהגים“, כפי שהוא בא לידי ביטוי בדמויות של מפקדים-כפופים וקציני-מטה, חשיבותו אינה פחותה, וייתכן שהיא אף עדיפה; שכן מעטים הם אלה העשויים לעלות אל העמדות הרמות ביותר, ואפילו אלה חייבים לעבור את השלבים השונים שבתפקידי מטה ופיקוד. גנרל מאלין קרייג, אחד מראשי-המטה של צבא ארה״ב לשעבר, הדגיש צד זה שבדרכו-הצבאית של קצין בדברי העצה שהשמיע באוזניה של כיתת-בוגרים באקדמיה-הצבאית-של-ארה״ב („וסט-פוינט“):

„אין לך קצין צעיר שלא יחוש ברושם שהוא עושה על הזולת. ואף-על-פי-כן טעות היתה בידו אילו ביקש להשתית את התנהגותו על דעותיהם של אחרים בלבד. ראשית כל, חייב הוא להיות נאמן לישותו הוא. למרבה המזל, תודות לפאראדוקס מבורך בטבע האנושי, מיטיבים אנו לשרת את עצמנו דוקא שעה שדעתנו כולה נתונה לשרת את הזולת, הקצין... חייב לקבוע לעצמו כלל ועיקר בחייו, כי שום מעשה שיעשה —

ושום מעשה שיימנע מעשייתו — לא יניח למפקדו הישיר כי ייכשל במשגה. משיצא לו לקצין, בשירותו הצבאי, מוניטין כזה — מובטח עתידו. בקש יבקשו אחרי שירותו; והצבתו לתפקידים רמיחשיבות — ודאית. ידיעה מקפת בהיסטוריה-הצבאית, השמה דגש הן במנהיגות והן בקהל המונהגים, תהיה עשויה לטפח כבוד והבנה הדדיים בקרב כלל-הכוחות-המוזינים; בעיותיהם הנרחבות-יותר של המפקדים שבשלבם הגבוהים יובנו ביתר קלות ע"י הפקודים, ואילו הבעיות האנושיות, הפיסיות והחומריות של החייל ושל מפקד-היחידה-הקטנה תוכינה להערכה נאותה יותר מצד אלה הממונים עליהם.

הגורמים הנפשיים

בדברו על הגורמים הנפשיים במלחמה בת-זמננו, אמר פעם גנרל-הארמיה גורג' ס. מארשאל:

„לבו של החייל, רוחו של החייל, נפשו של החייל — אלה הם הכל. אם אין נפשו של החייל משמשת לו משען, כי אז אין לסמוך עליו: עלול הוא להכשיל את עצמו ואת מפקדו ואף את ארצו, בסופו של דבר. אין די בלחימה. הרוח אשר נושאים אנו אתנו לקרב היא-היא המכריעה את הכף. הכוח-הנפשי — הוא המנחיל את הנצחון. כוח נפשי משמעו — מצב רוחני מסוים. משמעו — איתנות, אומץ-לב ותקוה. משמעו — בטחון, התמכרות ונאמנות. משמעו — תנופה, רוח יחידה ותקיפות-דעת.

משמעו כושר עמידה, אותה רוח המתמידה עד הסוף — הרצון לנצח. אתו — אפשרי הכל; בלעדיו — הרי כל השאר — תכנון, הכנה וייצור — ערכם אפס.

מחשבותיו של הגנרל מארשאל מוסבות על אותם פרטים שהם, בצירופם, מהווים את היחידה ואת הצבא בכללו.

הגנרל ויליאם ט. שרמאן⁴ חזוה דעתו על חשיבות הבחינה הרוחנית של חיל-הצבא במלים אלה. הכתובות בזכרונותיו האישיים:

„יש לו לצבא נשמה, כשם שהיא מצויה באנשים פרטים. ושום מצביא לא יוכל לעשות את מלאכת צבאו שלמה אלא אם כן שולט הוא בנשמת חייליו, כשם שהוא שולט בגופם וברגליהם.

הגנרל פאטון, שהיה מתעמק בלימוד היסטוריה-צבאית ומנהיגות-צבאית, ציין אף הוא, בהודמנויות אחדות בימי מלחמת-העולם השניה, את מציאותה של „נשמת יחידה“, שסמליה הפיסיים הם דגלי היחידה ונסיה.

(3) הגבוהה שבדרגות הגנרלים בצבא ארצות-הברית — והיא מקבילה, בערך, ל„פילדמרשל“ בצבא הבריטי, או למרשל בצבא הצרפתי והסוביטי, וכיו"ב. המער.

(4) מגדולי המצביאים של צבא הצפון במלחמת-האזרחים בארה"ב. המער.

הנה כי כן ניתן לראות, כי הן שרמאן והן פאטון הרחיבו את המושג של גורמים נפשיים כדי שיכלול לא רק את הפרט, כי אם גם את היחידה, בבעיותיהם — במובן הרחב יותר — של גורמים-נפשיים אלה. הם ראו את הפרטים מהם מורכבת יחידה כאנשים שהמפקד ליכדם יחדיו ונתן להם נשמה משותפת.

יצירת „נשמת יחידה“ זו הרי היא בעייתם המתמדת של כל המפקדים, למן הנמוכים ביותר ועד הגבוהים ביותר; והבעיה הופכת קשה יותר ככל שקימוצים וחסכוניות ואורחות-מנהל-צבאי מוסיפים לערער אותו בנין שעליו נשענת סמכותו של המפקד. אכן, יהיו המכשולים אשר יהיו, הרי טבעו של המפקד הינו אמת-המידה האמתית לנשמת היחידה. הוא-הוא האיש החייב לצקת רוח והשראה באנשי יחידתו וללכדם יחד לכלל המסוגל לעמוד בכל סבל וקרבן — באותה רוח אשר ניתן לה ביטוי כה נאה ע"י הקפיטן נתן הייל, שעה שעמד תחת עץ-התליה של האויב בבוקרו של ה-22 בספטמבר, 1776, ואמר: „צער אחד לי, והוא שאין ביכולתי להקריב את חיי למען מולדתי אלא פעם אחת.“

בעצם יסודה של בעיית הכוח הנפשי מונח הפטריאטיסם, או אהבת-המולדת — אותו המלט המלכד עם ומקיים את צבאותיו. בלעדיו אין נשמה לא לעם ולא לצבא. בכתבו על אהבת המולדת, בספרו „נשמתו וגופו של צבא“, אמר הגנרל יאן האמילטון⁵ כי היא:

„צמח שמיטב תזונתו מדם ומדמעות; צמח הנובל בעתות שלום ואילו שיא בלבו — בימי מלחמה. אהבת-המולדת — אין עמה חשבונות הרבה, אין עמה טובת-הנאה, ואין היא נפנית לשקול שיקולים. באיורה של סכנה מתעוררים המיצים שבצמח לזרום, יש בהם חיות, הם החולשים בנשמה. מסימני-ההיכר של היסטוריון-צבאי גדול באמת הוא דבר ידעו להעלות בתיאורו רוח זה, אשר לה תפקיד כה נכבד בהכרעת מערכות, מסעי-מלחמה ומלחמות. שכן הרצאתם בלבד של מאורעות אין בה כדי לרדת לעומקם של דברים ומועט ערכה למנהיגים ומפקדים.

סמלים בלתי-מוחשיים — ורוח הגייסות

הסמלים הבלתי-מוחשיים, הכרוכים בעברה של יחידה, הינם מנהגים ומסורות שסביבם בונה היחידה בנין של טכסים ונוהגים המיוחדים לה והמייחדים אותה. דוגמות להללו כמעט ולא ייספרו מרוב ומגוון. אחדות מצורותיהם הנפוצות ביותר הן: חגיגת ימיה-השנה החשובים של היחידה; הבדלים (בדברים שאינם עיקר) באשר לתרגול ומתן פקודות, נוסחי ברכה, או מענה המיוחדים לאותה יחידה. כך, למשל, חייל ברגימנט-הפרשים ה-13, מדי קבלו פקודה או הוראות, היה מצדיע ועונה, בטרם לכתו: „הדבר עשה ייעשה“. היה זמן ובמסדריו של רגימנט-הפרשים ה-7 היה

(5) גנרל בריטי נודע מימי מלחמה הראשונה, מפקד חיל-המשלוח בגליפולי, ב-1915. המער.

משתתף מוסטנג אכוף-אוכף אך ללא פרש — הפליט היחיד ששרד ממערכת "קרן" רבתי הקטנה⁶. בשנת 1922 ניתנה הרשות לרגימנט הרגלים ה-3 לצעוד בכל ההזדמנויות החגיגיות בכידונים מוצמדים, לזכר הסתערות-הכידונים האמיצה שלו במערכת סארו גורדו⁷ (במלחמת ארה"ב ומכסיקו). ב-18 באפריל, 1847.

טעות היא לנסות ול"המציא" מסורת, או להנהיג ביחידה קיומו של איזה מנהג שנודע רק מתוך קריאה או שמיעה. בשביל שיהא בעל-משמעות באמת, צריך המנהג לצמוח באורח ספונטאני מאיזה מאורע-קרב או מאיזה נסיון חשוב שהיחידה נתנסתה בו. אכן, אפילו מקרה שכזה, ספק אם יהיה מקור למנהג-קבע, אלא אם כן יתחילו ספונטאנית לחזור עליו שוב ושוב, בדבר איש אל חברו. ויצוין: תיטיב לעשות אותה יחידה אשר תהא ערה-ועונה להזדמנויות כאלו, לכל מיני הערות ספונטאניות. הקונות לעצמן מהלכים ביחידה, וכן לאירועים אחרים אשר אולי אפשר למצוא בהם בסיס לקיום-טכסים חגיגיים לעתיד לבוא. מקץ שנים לא רבות עשוי מנהג מעין זה להגיע למעמד של מסורת. ניתן לצטט דוגמות רבות כיצד הונצחו אירועים שונים בשירות בימי-מלחמה.

הגנ' "לויט" וינפילד סקוט היה מנהיג רב-פנים שניחן בכשרון להתבטא במלים ובמשפטים אשר מהם הפכו למורשתן של יחידות אשר אי-פעם שירתו תחת פיקודו. לאחר נפילת המבצר צ'אפולטפק⁸, ב-13 בספטמבר 1847, הוצב רגימנט-הרגלים ה-3 בראשה של שדרה שנכנסה במצעד חגיגי לתוך מפסיקו-העיר. רכוב על סוס. הוא ומטהו, המתין הגנרל סקוט למצעד בפאת העיר. משהחל רגימנט-הרגלים ה-3 עובר על פניו, הסיר בתנועה דרמטית את מגבעתו ואמר לאנשי מטהו: "רבותי, הסירו את כובעיהם בפני, הגברדיה-הישנה". כינוי זה התמיד מאז והוא עודנו בשימוש כיום. באותה הזדמנות עצמה פנה סקוט אל "רגימנט-הרובאים-הרכובים" בזו הלשון: "רובאים אמיצים! ותיקי קרבות! הוטבלתם בטבילת דם ואש, והנה יצאתם פלדה". מאז התגאה הרגימנט בכינויו "רובאים אמיצים", וסמל היחידה שלו מקושת בשם זה.

רגימנט-הרגלים ה-13 זכה לכינויו "הראשון ליד ויקסבורג" כתוצאה מאומץ הלב שגילה הגדוד ה-1 שלו ב-19 במאי 1863. באותו יום, בהסתערות חזיתית, נטע הרגימנט ה-13 את דגלו בסוללת ביצוריה-השדה של הדרומיים וקימו שם בכל משך מהלכה של ההתקפה. בעשותו זאת איבד הרגימנט 43 אחוזים מאנשיו. ב-12 באבגוסט.

(6) קרן-רבתי הקטנה (LITTLE BIGHORN) — נהר שארכו כ-130 ק"מ, הזורם במדינת מונטאנה. ב-25 ביוני, 1876, הובס על גדותיו, והושמד, גיסו של הגנ' קאסטר. המער.

(7) סארו גורדו (CERRO GORDO) — מעבר-הררי במערב מכסיקו, בין ואראקונו ותחלאפה. המער.

(8) המבצר המכסיקני צ'אפולטפק (CHAPULTEPEC) — עומד על גבעת-סלע בודדת, במרחק 3 מילין דרומית-מערבית למכסיקו-העיר. המער.

שנת 1863, קיבלה היחידה את אישורו של ועד קצינים מיוחד של הקורפוס ה-15 להעלות טיסמה זו על דגלה.

הסיסמה של רגימנט-הרגלים ה-19 היא ה"סלע של צ'יקאמאוגה". הוא זכה לשם זה בעת שירותו בקורפוס עליו פיקד הגנרל-מיוזר ג'ורג' ה. תומאס, במערכת צ'יקא-מאוגה. הרגימנט, אשר ב-19 בספטמבר נערך באגפו השמאלי של הגנרל תומאס, נשא את נטלן של הסתערויות עזות ביותר. למחרת היום, משאולה תחמושתם, החזיקו החיילים בגזרתם באמצעות כידונים. 75 אחוז מאנשי הרגימנט נהרגו או נפצעו. לבסוף עבר הפיקוד לידי של לויטנטנט-שני (סגן-משנה). כקי להנציה מאורע זה, ינתקבל במרוצת הימים מנהג אשר לפיו הצוער שבסגני-המשנה של רגימנט-הרגלים ה-19 הוא המפקד על הרגימנט מדי חגגו את "יום-היחידה", ב-20 בספטמבר. מנהג אחר צמח מהערתו הגאה של חייל אלמוני בימי מלחמת-האזרחים. באותה מלחמה קבעו להם אחדים מן הקורפוסים תגים מיוחדים משלהם, מנהג שהתמיד מאז בצבא ארה"ב. ברם, הקורפוס ה-15, שבפיקודו של הגנרל-מיוזר ג'ורג' א. לוגאן, לא עשה כן. אחד מאנשי הקורפוס, משנשאל מהו תגו, השיב: "ארבעים תחמיש באשפה ועשרים בכיס!" בשמעו סיפור זה, בחר מיד הגנרל לוגאן ב"אשפה וארבעים תחמיש" בתור תג-הקורפוס.

אחד הסמלים הבלתי-מוחשיים התכליתיים, בעלי השפעה ממשית ביותר, הוא שיר-לכת או זמר של יחידה, וביחוד כשהלו נתקשר ליחידה במשך זמן רב. רבים מן הרגימנטים הותיקים יש להם פזמוני-זמר או שירי-לכת כאלה. אכן, עם חלוף תור תזמורות הרגימנטים, יידרש מאמץ מיוחד כדי לקיים גם לעתיד פזמונים ושירי-לכת כאלה. גם לחיילות ולשירותים השונים שירים ושירי-לכת רבים וטובים משלהם, ומצויים אף אחדים שהינם נחלת כלל-הצבא. אפשר והמפורסם שבשירים החיליים הוא "שיר תיבת-התחמושת" ללויט אדמונד ל. גרופר, שהוא "המנון" של חיל-התותחנים.

אף שירים ושירי-לכת חדשים. הצצים ספונטאנית, מדי פעם בפעם, בקרב הצבא, עשויים למלא תפקיד חשוב בהתפתחות רוחן של היחידות ורוחם של החיילות והשירותים — או אף בהתפתחות של חיל-הצבא ככלול.

פעלו של הצבא

פעלו של צבא ארה"ב הן בעתות שלום והן בימי מלחמה היה כה רב-ערך, עד כי עשוי כל חייל ליניק השראה מסיפור מעשי העבר, ואפילו טרם תוארו תיאור שלם וראוי. במשך מהלכה, הקצר יחסית, של ההסטוריה האמריקאית נפל בחלקו של הצבא להילחם בחיילים אמיצים ורבי-יכולת מבני גזעים רבים, ובארצות רבות. שונות ומגוונות היו פעולות מלחמה אלה — החל בהתנגשויות נואשות גוף-אל-גוף בפרארי-אדם, המצוידיים בקשתות וחיצים, בקרדומי קרב, או בחניתות ובפלצורים — וגמור במערכות-רבתי, כשמוטל על הצבאות לעלות בחוף אויב, לנוכח גייסות-אויב

**עצמת-הטנק - לא בעשקל ברזל;
שורה-בתנופה פחושהבת, ותבונת-
תאום בין נגלים לשריון.**

בין טנקים לרגלים

מאת הקפטן פ. אי. סאנדרס

טגן ה"מרינס" הסתכל במחלקת-הרגלים המתפרסת למבנה התקפה, ומתחילה לטפס במעלה הגבעה הי-תלולה. הרובאים נמצאו כ-360 מ' לפני כיתת הטנקים שלו, והוא יכול לראותם בקלות בעזרת משקפת-השדה שלו. הוא בחן את פסגת ה-גבעה, מחפש אחר הרגלים של ה-אויב, לפי שחש שהם נמצאים שם. צריח-הטנק נע אילך ואילך בקשת קטנה, כשהתותחן שלו מחפש דרך טלסקופ התותח אחר האויב בצלעות הגבעה.

הסגן העיף מבט לימין-נו ולשמאלו, וראה כי שני הטנקים האחרים שבכיתתו מחקים את פעולותיו של הטנק שלו. קודם-לכן ה-קצה לכל מפקד-טנק גזרת-תצפית, ונראה היה שאנשי-יו שקועים בתפקידם. הוא חש גל של גאווה גאוה

(1) כתה בת ג' טנקים, במבנה יחידות-השריון האמריקאיות, המער.

חדשים, ולהדפם אחורה עד אל לב קיסריותיהם. כן מילא הצבא תפקיד בולט בשדה גילוי חבלים וחקר ארצות לא-ידועו; במפעלים הנדסיים כבירים שחיברו בין אוקינוסים, פיתחו נמלים ומחסים לאניות, שמו נהרות בריתמה ופיקחו עליהם. ויצרו את פצצת האטום; וכן בשדה הרפואה וההגיינה, התחבורה והתעופה. הצבא שימש שדה אימון לבני תורה, לאנשי מדע, מומחי מנהל, מחנכים, דיפלומטים ומדינאים, אשר הרימו תרומות גדולות לכל שלב ושלב בחיים האמריקאיים. ידיעת פעלים אלה עשויה למלא תפקיד-חיוני בטיפוחה של "רוח יחידה" בקרב כלל הצבא. אבל, כמאמר פורטסקו, ההסטוריה-הצבאית הבריטית הדגול: "בלעדך ידיעת ההסטוריה-הצבאית, אין לאנשים, לאמיתו של דבר, מושג על קיומם של כוחות-נפשיים מן המופלאים ביותר... והלא אין זה דבר אשר מישהו יכול להרשות לעצמו שלא לדעתו".

ברוח אתראתו זו של פורטסקו פנה צבא ארצות הברית בדרכים שונות אל מקורות היניקה של ההסטוריה הצבאית. במסגרת תכנית "פעולת ההסברה והחינוך לגייסות" מספרים באוני החיילים על מעללי-גבורה מימים-עברו ועל פעלם של יחידים ושל יחידות, ואף מספקים להם את "מורה הדרך לחייל", המכיל אף הוא חומר הסטורי. את חניות-הקבע של הצבא ("מחנות" ו"חילות מצב"), וכן "שדות" — דהיינו, שדות-תעופה) מכנים, בדרך כלל, בשמותיהם של אנשי צבא רבי-מוניטין; גם בניגים ורחובות נקראים כך, או בשמותיהן של יחידות-צבא. את הדגלים והנסים מקשטים בסרטים הנושאים את שמות המערכות ומסעי-המלחמה בהם השתתפה הי-חידה השתתפות-של-כבוד. במשך שנים רבות כלל הצבא האמריקאי ב"מסדר-הערב" את הניגון של "הדגל זרוע הכוכבים", זה אשר לידתו בהשראת "להטה האדום של הרקטה". ב"יחידות רבות נשאו — ונושאים — פנייתות וכלי-רכב את שמותיהם של חיילים שנודעו-לתהילה בעבר. מדברים כגון דא עשויים להפיק תועלת אלה אשר יטלו על עצמם את המאמץ לגשור גשר בין מעשי העבר וזכרונותיו אל התפקיד המתייצב לפניהם כיום; ואם ייעשה הדבר בהצלחה — כי אז יוכל הצבא-המצוי כיום לחיות ולפעול ברוח מיטב מסורות העבר.

הרקטה — בצורה הרבה פחות משוכללת — מילאה תפקיד לא מבוטל בתורת נשק-ארטילרי במחציתה הראשונה של המאה הייט. ומכאן, בשעתו, הרקע להשראתו של השיר האמריקאי הפטריוטי הנ"ל, המער.

בו בהסתכלו ביחידתו. היתה לו חבריה שכמה היה מאחל לעצמו כל מפקד. הוא העביר אותם קשות באימונים, והם ידעו את תפקידיהם על בוריים. מפקדי-הטנקים שלו היו נבונים-נסיון מעל למקובל בגילם, ותותחניו הוכיחו רוב ידיעה בהפעלתם התכליתית של תותחי הטנק. חדשים של פעילות מבצעית בשדה חיטלו את המחלקה ליחידה מגובשת, אשר פעלה רהוטות ובתכליתיות. הקצין היה בשעתו סמל בחיל-הרגלים, והיה הראשון לשבח את החייל הרגלי. הוא נאלץ להודות בחשאי כי יכולתו של הטנק לא נתחורה לו במלואה אלא לאחר שהועבר לגדוד הטנקים וניתנה לו מחלקה של "מפלצות-הברזל".

לפתע חדל צריח-הטנק לנוע, וקולו של התותחן נשמע ברשת-הקשר הפנימית. בהודיעו כי כיתת-אויב נעה לעמדות-אש על קו-הרכס של הגבעה. בייצבו את משקפת-השדה שלו לכיוון שצוין, יכול היה מפקד מחלקת-הטנקים להבחין בתנועה בשטח, הגם שלא יכול היה לראות את דמויות האנשים באותה בהירות בה ראה אותן התותחן בטלסקופ שלו. הצמוד איתנות לטונות של פלדה.

מפקד מחלקת-הטנקים הסית כפתור ודיבר לתוך מיקרופון-יד. 360 מטר ממנו האזין לו מפקד מחלקת-הרגלים במכשיר האלוט שלו, ואישר את קבלת השידור. הוא דיבר בחפזן אל מפקד-הטנקים, וסיים את השידור. הרץ האישי שלו הקשיב לשורה של פקודות דחופות, ורץ קדימה ליצור מגע עם מפקדי הכיתות.

מאחור, במקום עמדם של הטנקים, פלט מפקד-המחלקה קללה. האם נטרפה דעתו של מפקד מחלקת-הרגלים? "אל תירה מעל לראשינו. אני חושש שתפגע באנשי. אנחנו נטפל באויב, ואתה הגן על אנשינו" — זאת היתה תשובתו של מ"מ הרגלים. מפקד-הטנקים ירד אל תוך הצריח והשקיף על המתרחש דרך משקפת התותחן. אכן! מצויים שם חיילי-אויב, כ-270 מטר מעל ל"מרינס", המתקשים כנראה בטיפוס במעלה הגבעה. הסגן נאנח בקול. בחמישה תחמישים יוכל לנטרל את המטרה. הנמצאת למעשה ממש כעל כף-היד במרחק זה של 630 מטר. הוא הסית את הכפתור שוב, ודיבר אל תוך הפיה. ממרחק של כ-360 מטר נשמעה שוב אותה התשובה: "אינני רוצה שתירה מעל ראשי חיילי. אנו נקח את הרכס, אתה שמור על האגפים".

בעד משקפת-השדה שלו ראה מפקד-הטנקים פריצי עשן אחדים מופיעים על פסגת הגבעה. הוא הסיר בחתף את האוזניות מעל אוזניו, ממש למועד, כדי לשמוע את קולותיהם של התת-מקלעים. בצפות, נפוצו הרגלים בבקשם מחסה, כששניים מהם משרכים דרכם באיטיות. אלונקאי זינק קדימה. לפתע בזקו התפוצצויות אחדות עשן ואבק מעל לחלק משורת ה"מרינס" התוקפת. "מרגמות", הרהר מפקד-הטנקים. עת התפוצצו פצצות נוספות אחדות, ודומה היה כי האש מן הרכס הולכת וגוברת. "אלי, אילו הרשו לי לפתוח באש", מלמל מפקד-הטנקים. הוא הסית את הכפתור ודיבר שוב לתוך הפיה. אין תשובה. הוא ניסה שוב. אין תשובה. דרך משקפת-השדה שלו איכן מפקד-הטנקים קבוצה של חיילי אויב התופסת עמדות ברכס גבוה יותר

באגף הימני. הוא העביר פקודות אש לטנקים שלו וכיסה את הרכס באש. דמות אדם נתלשה מן הרגלים ורצה לקראת הטנקים.

הרץ הגיע חסר נשימה וחירור כסיד — "הפסק אש! הפסק אש! אתה פוגע באנשינו".

* *

*

מפקד-הטנקים קפץ מתוך הטנק שלו על הקרקע. "הרגע, ידידי, וחזור על

דבריי".

"הפסק אש, מפקד-המחלקה אומר שאתה פוגע באנשינו!"

לסתו של מפקד-הטנקים נשתפלה קמעה. "לא ירינו אפילו כדור לעברכם. אלה הם כדורי האויב". "ובכן, מפקדי, מפקד-המחלקה שלח אותי לאחור להודיע לך שתחדל לירות", והרץ דהר משם והלאה.

"הי, מה קרה למכשיר הקשר שלכם?"

"רסיס פגז פגע בו, וגם הקשר נפגע". הרץ נעלם.

"תיפח רוחו", אמר בלבו הטנקאי. "אני מציית לפקודות ונשאר כאן לחפות על הרגלים באש. אולם אני מקבל פקודות נוספות שלא לירות מעל לראשיהם, ועכשיו מאשימים אותי שאני יורה את נשמותיהם מקרבם. אכן, להישגים נאים הגעתי היום". הוא טיפס ברוח נכאה על הטנק והמתין לשובם של הרגלים.

* *

*

המסופר לעיל הוא מצב שאוב מן הדמיון — דוגמה למקרה שאותו חייבים אנו למנוע באמצעות אימונים!

דעתי, ולא אמוש ממנה, כי החייל המסוכן ביותר בעולם של היום הוא רגלי ה"מרינס", החמוש בנשק לפי-התקן, והרוחש אומון ללא סייג לחבריו. אף-על-פי-כן, אל נא יתעלם מעניינו, כי יעילותו גדלה והולכת ככל שירבה להשתמש שימוש נכון בכלי-הנשק המסייעים העומדים לרשותו, אשר הרב-גוני שבהם הוא הטנק.

מנסיוני למדתי שקיימת רוח-תחרות תוססת בין החיילות השונים של הקורפוס. מצב זה רצוי ביותר אך ורק אם אין הוא משפיל רדת עד-כדי איבה ממש בין זרוע אחת של הקורפוס ובין חברתה, ועד כדי סירוב לתת פעולה עם הזרוע האחרת, להכיר בערכה, או להבין את השימוש הנכון בה. מצב זה, טבעי שיביא לידי החלשתם של התיאום ושיתוף-הפעולה, דבר המזיק למטרה המשותפת. במיוחד חייב שיתוף-הפעולה בין טנקים ורגלים לעמוד על רמה גבוהה, וכשלון בהשגת ההבנה ההדדית בין אלה לאלה הוא מסוכן ביותר. לדוגמה, חילוקי-דעות עלולים להתעורר במקרה שמפקד-הרגלים המסתייע בטנקים אינו שותף לבו לעצת מפקד-הטנקים בדבר השימוש הטקטי בטנקים במצב נתון. מאחר שמפקדי הרגלים הם הגבוהים בדרגה בדרך-

כלל, מעורר מצב זה בלב הטנקאי הרגשה שבעיני הרגלי אינו אלא בטלן מטומטם המבקש לשמור על שלמות עורו יותר מאשר לסייע בקרב האש.

דעתי אני היא שיש יותר קציני-רגלים לשעבר בתוך הטנקים, מאשר קציני-שריון לשעבר בחיל-הרגלים. לפיכך מחוורים יפה לקציני-הטנקים הקשיים והמעקשים העומדים בפניו של זה המדשדש ברגליו. מאמין אני כי אנשי הטנקים מבכרים, כולם כאחד, את הסיוע לרגלים על פני כל דבר אחר. אלא שיש לפרקים חשיבות חיונית גם להגנה על הטנקים, במיוחד כאשר מוגבלות התחלופות.

מפקדי הטנקים שלנו מקבלים את הכשרתם במלחמת טנקים לפי הדוקטרינה הנוכחית של ה"מרינס". טקטיקת הטנקים דומה מאוד לטקטיקת הרגלים. תנועה ואש, מחפה והסתר, מבנים, סיוע הדדי והגנה מפני אש אויב ישירה — בכל אלה קיימים אותם העקרונות. בין שאתה בתוך טנק ובין שאתה על הקרקע, אולם תפקידיהם של ארבעת או חמשת האנשים שבטנק שונים מאוד מתפקידיהם של חמישה רגלים. האחרונים חייבים לפעול ברוביהם, ואולי גם במקלע או במרגמה, מלבד זאת. ואילו האנשים שבתוך טנק אחראים לשלושה מקלעים או יותר, לתותח בן 90 מ"מ, לתת-מקלע ולאקדחיהם. לאחר יום של לחימה מייגעת עליהם לטעון את הטנק מחדש ב-60 תחמישים של 90 מ"מ (משקלו של כל תחמיש כ-20 ק"ג), בכמה אלפים של תחמישי קליבר 30, וכמה מאות תחמישי קליבר 50. נוסף לכך עליהם להצטייד מחדש בדלק, למשוך בשמן חלקים נעים של הטנק, להוסיף בו שמן ומים ולנקות את פנים הטנק. כל זה חייבים הם לעשות כדי להכין את הטנק לפעולה ליום המחרת. לטנקאי בעיות משלו, ואין זה פלא אם יתקצף שעה שישמע את איש הרגלים אומר: "מה עילה יש לך לדאוג? לך יש 3 אינצשים של פלדה מסביבך, וכל אשר לי הוא אך סרבלי" — או: "מדוע אתם, בחורים, אינכם מזדהלים אל מחוץ לטנקים שלכם ודגים במצב? פוחדים מהחשכה?" ... "על מה אתם מבזבזים תחמושת? אינני רואה שום דבר לירות בו!" ... "השכבת את כל הכיתה שלי אפרקדן בתותח הגדול הזה. מדוע אינכם מסתכלים למקום שאליו אתם יורים?" ... "מדוע אינך מסלק את מפלצות חזירי-הברזל האלה מחוטי הטלפון שלי? חושב שאין לי מה לעשות אלא לתקן חוטים שאתם, פרצופים, ניתקתם?" ... "אני רוצה שהטנקים שלך ינועו תוך חמש דקות. התנע אותם והחל לזוז." ... "אינני רוצה אתכם, הטנקאים, מסביבי, אינכם עושים דבר, אלא יורים באנשי." ... "מחלקתי הובילה את ההתקפה כל הדרך מוונסן עד יודאס-גי. מה שאני רוצה לדעת הוא: היכן היו הטנקים הנפלאים שלכם אז?" ... "השטח ההוא נראה לי בסדר. הבה ונצא." והרי מספר הערות שינטעו בטנקאים הרגשה כי עבודתם כדאית היא. "רובי תודות בעד ההסעה. התרמילים והחגור התחילו מכבידים כהוגן." ... "תודה על שסחבתם את הפצועים וההרוגים שלנו." ... "תודה לכם על שהבאתם לנו מזון ותחמושת, חסכתם לנו בכך הרבה זמן ועבודה." ... "שמחים שבאתם הנה בזמן כדי לפצח את הבוקרים ההם. הם הרביצו בנו כהוגן." ... "תודה על שנשאתם אתנו

בכו בלילה האחרון. הדבר נתן לרוח אנשי דחיפה הגונה למעלה." ... "אתם, הטנקאים, היו לכם עצבי-ברזל כשעברתם דרך אותו שדה-מוקשים. אני לא הייתי מסיע שם טנק לא תמורת אהבה ולא תמורת כסף".

ברי לי שלכל הקצינים בחיל ה"מרינס" יש ידיעה בסיסית בטנקים, אולם יש וידיעה זו מוגבלת יתר-על-המידה מכדי שתאפשר לאחדים מהם להעריך הערכה מלאה את הטנק בסיוע הרגלים. אפשר שתיקונים קלים במטרות האימונים יאפשרו לנו להגיע לידי היכרות טובה יותר עם הטנק. בכל מאורד מבקש אני להציג את הטנק מנקודת ראותו של הטנקאי, בתקנה שיביא הדבר לידי הבנת-יתר בין הטנקים והרגלים — ושהתוצאה הסופית תהיה תיאום טוב יותר ביניהם. אם מבקשים ה"מרינס" לקיים רמה גבוהה של כושר-קרב, חייבים הם לשים דגש יתר בתיאום ובשיתוף-פעולה הדוקים בין שתי זרועות אלה.

אשית, הבה ונסקור את הטנקים בהם משתמשים כיום בחיל ה"מרינס". יש ברשימתו ה-M 4 A3 (טנק יורק-להבות, המוצא מן השימוש), הטנק M-47, והטנק M-48.

יכול אני למנות את תכונות הטנקים האלה ככתוב בספר, אולם חושבני שאין לדבר חשיבות בענייניו של מאמר זה. התכונות הכתובות בספר הן עובדות טכניות צוננות בדבר חימוש, מהירות, משקל וכד' — עובדות שיכול אתה ללקטן תוך כדי קריאה, אפילו לא ראית טנק מימך. ואילו אני, ברצוני להסב תשומת לבכם לתכונות ה"שדה" של הטנקים האלה, באמרי זאת, כונתי לאותם דברים הנלמדים על-אודות טנקים תוך-כדי עבודה ואימונים. למעשה, יש למפקד הטנק הרבה עניינים הדורשים ממנו מחשבה, מלבד הסיוע לרגלים. אונזו חייבת להיות רגישה כאונזו של טייס, כשהוא מקשיב לשאגת מנוע. חייב הוא להכיר את קולו של מנוע הפועל רהוטות היכרות טובה כל כך, שיחוש בשינוי הקל ביותר שיחול בו, הוא חייב להבחין בכל חריקה, בכל קול זר במערכת שיווי-המשקל, באביוזי השליטה שבצריה, במרכב-התותח ובאלחוט. הוא נעזר בשאר חברי הצות שלו, אשר מודיעים לו מיד על כל תקלה שהם רואים או שומעים. חשיבות עליונה יש לגילוי כל אותם פגמים מיד, שכן בדיק מידי יסלק את המעצורים בטרם יהפכו הללו למסוכנים עד כדי צורך בתיקונים רציניים באזור העורף, ככל שתגדל יעילותם של צוותי הטנקים, כן יגדלו כושרו המבצעי של הטנק ואורך חייו.

הכשרת תחלופות לצוותי טנקים דורשת זמן ממושך. זוהי אחת הסיבות הרבות המניעות את מפקד-הטנקים לצוות על אנשיו שישארו בתוך הטנק, אלא אם כן מחייב מצב מסוכן חשיפת עורותיהם היקרים-יחסית.

לאמת. טנקים עלולים לעתים להיות ציפּרונים. הם דורשים דאגה ותשומת לב תמידיות. ככל שהם מזקינים כן גדלה רשעותם. יתר על כן: הטנק נענה ביתר נכונות לאיש שהיה נוהג בו זמן רב. כאילו מכיר הוא את מגע יד אדוניו. דומה כי גם הנהג לומד לדעת את "זריות אופיו" של הטנק שאותו הוא נוהג, והוא יכול להפיק ממנו יותר מאשר נהג חדש, אפילו לשניהם אותו נסיון בנהיגה.

כן יש לשמן את הטנקים. למשחם ב"גריז", לאפסם, לנקותם, לרחצם ולעשות בהם בדק כללי (אוברהל) בפרקי-זמן קצובים, אם רוצים לקיים את כושרם. יש לנקות את פנים הטנק מכלוך ומעפצים, פן יצטברו הללו סביב חלק נע חיוני ויבלמוהו. טנק שיצא מכלל פעולה בגלל סיבות מכניות, כמוהו כטנק אשר נפגע על-ידי פגז אויב.

מדוע מתנגדים אנשי הטנקים להשאר בקר-החיות בלילה? לא משום שחוששים הם מפני החשכה, אלא משום שאין ביכולתם לבצע אחזקה נאותה של הטנק כדי להכינו לפעולה ליום, המחרת. אולם אם יחידת טנקים פלונית תהיה מוחלפת בבוקר המחרת, תוכל להשאר בקיום הקדמיים, בתנאי שתהיה לה כמות תחמושת מספקת, אשר תצדיק זאת מבחינת הכדאיות. אחרי ככלות הכל, שום מפקד יחידה לא יסכן וישלח מכוניות דלק ותחמושת לעבר קו-החיות, כדי לספק מחדש טנקים, שעה שתצפית האויב והארטילריה שלו יכולים לפוצץ אותם השמימה.

טנק צורך כמויות עצומות של דלק במשך יום-לחימה אחד. ויש לצידו מחדש בדלק, לעתים ממכוניות דלק, ולעתים מתוך פחיות. ככל שמסע הטנק קשה, גדלה צריכת הדלק שלו. טנק מכיל למעלה מ-200 גלון דלק, וגם אם עומד הוא ב"חיבוק ידיים", הריהו מאכל 20 גלונים בשעה.

בסייעו לחיל-הרגלים נמצא הטנק בתנועה, או שהוא מפסיק את פעולת המנוע שלו כאשר הוא יורה במטרה. אין טעם רב להפסיק את פעולות המנוע בכל פעם שהטנק נעצר, אלא אם כן יודע מפקד הטנק לבטח, שהוא עתיד להשאר בשטח מסויים פרק זמן ארוך למדי המצדיק זאת. התנועה חוזרת ונשנית של המנוע גורמת לבזבוז דלק וללחץ כבד על מערכת החשמל של הטנק.

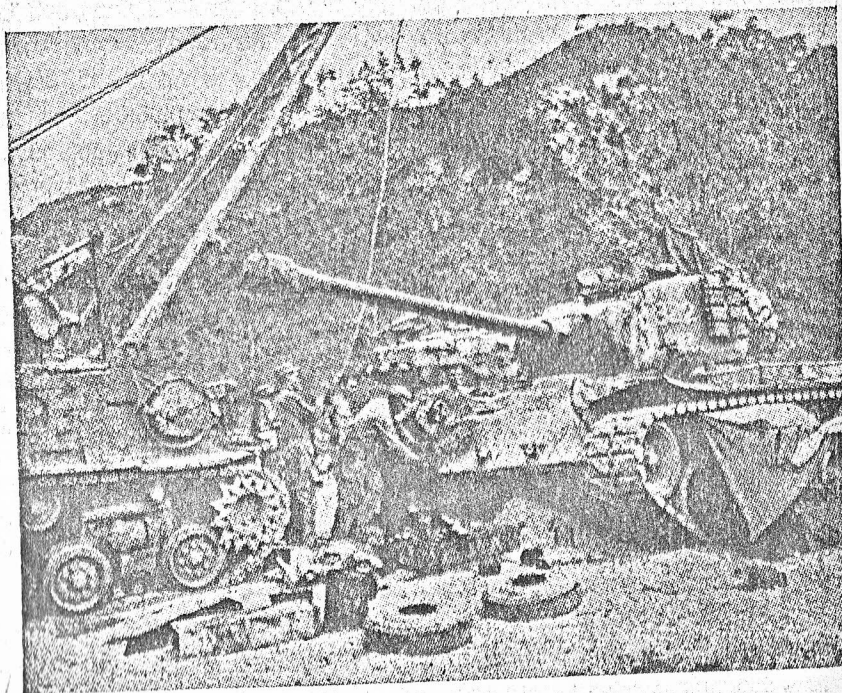
כידוע, רגישים הטנקים מאוד לפגעי-הקרע ולמוג האויר. מפקד הטנק לומד רק בדרך הנסיון על אילו שטחים בדיוק עשוי הטנק שלו להתגבר. זחלילים שמוטים הם המחיר שמשלמים תמורת הערכה מוטעית של השטח, וזחליל שמוט עוצר טנק עצירה של ממש, ודורש שעות רבות של עבודת תיקונים. רק איש אשר ניתק זחליל ושב וקבע אותו במקומו הנכון ביום קר ולח או בלילה כזה, ידע להעריך נכונה את מידת העמל המפרך שצורך המאבק במאות ליטראות של פלדה, הצמודות בבריתים ובמיצדים ובברגים עקשניים.

גשמים וקור מפחיתים מניידותם של הטנקים. הם עשויים לנוע רק כאשר שיני הזחלילים נאחזות באדמה שאינה נשמטת מתחתם. כאשר מחליקה האדמה מתחת הזחלילים, נעשה הטנק "בעל כרס", כלומר: משקלו של הטנק מכביד על כרסו ולא

על זחליליו — וכך נעצר הוא עצירה של ממש, ויש לגררו אל קרקע איתנה יותר. קרקע קפואה מונעת מהשיניים אפשרות להנעץ ולאחוז בה, והטנק או חסר-אונים כחזיר עלי קרח. ישיבה בתוככי טונות של מתכת, שאין לך שליטה עליהם, המחזיקים במורד גבעה, היא חוויה מרעישת, האמן לי, ועל אחת כמה וכמה כאשר ואדי עמוק פוער פיו לקראתך באחד האגפים. כבר קרה שנידדרו טנקים במורד גבעה בלא שיוסבו להם נזקים שאין-לתקנם, אולם את הבחורים המסכנים שבקרבתם אי-אפשר לתקן לעולם.

* *
*

משקלו של הטנק הוא גורם חשוב שעה ששוקלים אם עשוי הוא לעבור במקום מסויים או לא. רבות מהדרכים בקוריאה הן צרות כל כך, שזחלילי הטנק העובר בהן תלויים מעל לשולי הדרך ושוברים את צדיה, וכתוצאה מכך הוא מקשה את מעבר כלי-הרכב שבעורף. זאת היתה אחת הסיבות המסבירות מדוע נעו הגייסות כל הדרך מהונגנאם למאגור-המים צ'וסין בלי סיוע טנקים.

אחזקת הטנק פירושה מאבק במאות ליטראות של פלדה

כל הטנקים נמצאו בוונסן, וכדי להביאם להונגנאם היה הכרח לעבור כ-134 ק"מ בדרכים צרות, תלולות ומיסירות.

אילו הורשו הטנקים להתקדם בדרכים אלו, היו משחיתים, לפי המשוער, את נתיבי-האספקה-הראשי עד כדי כך, שכלי-רכב לא היו יכולים לעבור בו אלא אם כן היו נעשים בו תיקונים גדולים. כן היתה הדרך התלולה והמפותלת מעמידה את מנוע הטנק תחת לחץ עצום, והמנוע עלול היה להפיק את נשמתו באיזה קטע צר של נתיבי-האספקה-הראשי, על סף מדרון תלול. דבר זה היה מצריך עבודת בדק ממושכת, או השלכת הטנק מטה.

מלבד זאת, גשרים רעועים ומעברים בלתי-מתאימים תבעו מידה גדושה של סיורים קודם שנקבע הצורך בעבודת הנדסה. לפיכך, עד אשר נחשב נתיבי-האספקה-הראשי כעביר, סברה המפקדה העליונה כי אין צידוק מעשי לנטילת הסיכון הזה, והטנקאים נטלו על עצמם תפקידי-רגלים והוציאו ימים מספר בסיורים נרחבים של השטח שמצפון לוונסן, בעוד הטנקים שלהם עומדים בטלים. סוף-סוף האיר להם המול פנים. מוג'אור ללא דופי, דרך עבירה ונהיגה חרוצה, חברו לסייע לפלוגת טנקים אחת להתגבר על המרחק. תזקף לזכות אנשי האחזקה של הטנקים העובדה, כי המסע בוצע ב-40 שעות בקירוב, וללא תקלה גורלית, הגם שארבעה טנקים שמטו וחליליהם במעבר קשה מאוד אחד, והטנקאים הוציאו שעות אחדות, בהאבקם בבוץ ובמים, כדי להחזיר את החליליים למקומם. כדברי, אין חיך ראויים לשמם, אלא אם כן נאבקת בטונה של וחלילי-פלדה בלילה צונן ולה. זאת ועוד; כשאור פנס בלבד מספק לך תאורה, דרושה לך מידה רבה מאוד של אומן בבחור ההולם בקרדום על קצהו של השיפוד שבידיך.

לאחר שהגיעו הגייסות לקוטורי, נמנע מהם שוב סיוע טנקים — מחמת אותן הסיבות שהשהו את הטנקים אצל וונסן. נתיבי-האספקה-הראשי במעלה ההר היה באי-אילו מקומות צר מכדי מתן מעבר לטנקים ללא הסתכנות גדולה בהידרדרותם במדרון. מדידות שנעשו באחדים ממקומות אלה הוכיחו כי פאת וחליל הטנק היתה נעה ממש על שפת-הדרך, והיה סיכוי רב מדי כי שפת-הדרך תתמעך. אם היה טנק פורץ דרכו, היו החיילים שעל ההר ניתקים מזרם האספקה הקבוע שלהם. לפיכך, עד אשר יכשירו המהנדסים את הדרך למעבר, שוגרו הטנקאים שוב לפעולות סיורי-רגלים לאורך נתיבי-האספקה-הראשי, וכן השתמשו בהם כעזרה לשמירה על גשרים חיוניים.

לאחר שהורחבה הדרך, השפילו את להביהם טנקיה של מחלקה מיוחדת של טנקי בולדזור, והחלו מתקדמים להגארו, ובעקבותיהם מחלקה של טנקי M-26. אחר-כך, ב-27 בנובמבר, התגברו שתי פלוגות של טנקי M-26 על אותה דרך והגיעו לקוטורי, ממש במועד כדי להתחבר לכוח-המשימה שמגמת פניו הגארו. פלוגת טנקים אחת הצליחה לעשות את דרכה לשם באבדה טנק אחד בלבד. טנק

טנק אמריקאי בדרכי קוריה הצרות

אחר נפגע על-ידי אש בזוקה, אולם הגיע למתחם. טנק שלישי נותר ללא דלק ממש לפני מחסום-הדרך שהוצב על-ידי ה"מרינס".

לאחר שהעפילו על ההר ניצבה בפני הטנקאים בעיה נוספת. "מחנה ליג'יון" ו"מחנה פנדלטון" שבארצות-הברית הם השטחים בהם לומדים מרבית ה"מרינס" לנהוג בטנקים. אותו פרק-זמן לא נעשו סידורים להדרכה בנהיגה על פני דרכים מכוסות קרח במוג'אור של קפואה. רשאי אני לומר כי החלקנו כהוגן עד אשר התרגלו הנהגים לפני-הקרקע. ה-M-26 עלה על ה-M 4 A3, כי מהיותו בעל הנעה הידרומטית ידועה, היתה לו תפוקת-כוח קצובה יותר משל ה-M 4 מסוג המצמד (קליץ), והוא לא סב כל כך על וחליליו כמותו. טנק אחד ובו צות מיוחד הצליח להתגבר על המעבר הקשה ביודאס-ני. היה זה ענין של "כחוט השערה",

עיר כעבצר-רעיון פשוט הוא;
אך חכמת-פעשה פורכבת—
תנאי לעיטוש.

קרב הגנה בערים וישובים

מאת אֶלְכֶם פּוֹכֶנֶר וְאֶרְוִין הֶקֶנֶר

עיירות וערים המוגנות הגנה-עיקשת בולמות את תנופת התקפתן של היריב, מפצלות את עוצבותיו ויחידותיו ומכלות את כוחותיו תוך הזמן הקצר ביותר. אבידות מרובות, קרבות מקומיים גוזלי-זמן, מלכודות-אש והפתעות, שצורותיהן משתנות כל הזמן, ממרטות את רוח-הקרב שבו.

ההתמצאות-בשטח העדיפה של המגן, וכן ריבויין וגיוונן של אפשרויות-המחפה, מקילות על המגן את ניהול הקרב.

ההגנה על ישובים הריהי לחימה ממארב!

עיקרי הנהגת הכוחות

את עמדות-ההגנה הקדומניות אין לכוון בפאותיו של היישוב, כי אם במרחק-מה מהן, מסביב, בשדה הפתוח, ויש לערכן באופן שיכפו על האויב התפרסות כבר בהקדם, ימנעו התנפלויות-פתע ופשיטות — וביחוד בלילה, בדמדומי הבוקר ובערפל — ויהדפו את סיוור-הקרב האויב.

עמדות-חרש מרובות, במדורג ובמצבים אֶלְגִּיפִים, מניחות לתוקף כי יעבור על פניהן — והן פותחות במפתיע מן העורף באש על יחידותיו הקדמיות של היריב, שפתחו בהתקפה-לפריצה, ומנתקות אותן מהעתודות הנעות בעקבותיהן.

לבה של מערכת ההתנגדות הוא "לוח-ההגנה" (המעוז המרכזי שתפקידו דומה לזה של "מצודת העיר" בימים-עברו, במרכז העיר, ביחסה אל טבעת החומה שמסביב לעיר). הוא מוקם במרכז הישוב מגושי-בניינים חולשים שבוצרו בתורת נקודות-משען. בתוכו אף נמצא מוצב-הפיקוד של המפקד (יש לקבוע ולהכין מוצבי-פיקוד-לחליפין ולהתקנים להגנה-מקורב).

מסביב ללוח-ההגנה (כמעין טבעת) ערוכים אזורי-ההגנה, המגיעים עד אל טאות החוץ של הישוב. אזורי-ההגנה אלה מורכבים ממערכת של בתים בודדים וקבוצות

בתנועה על-פני דרך מכוסה קרח. אחרי-כך חזר הצות להגארו כדי להוביל ולהעביר את מותר המחלקה. אלא שאותו יום תקף האויב והנתיב נחסם. הליקופטרים הטיסו צות-טנק ליודאם-ני, והרגלים השתמשו בטנק הזה בהצלחה רבה במסע הלחימה שלהם בחזרה להגארו-רי. שארית הטנקים נשארו בהגארו והשתמשו בהם במתחם ההגנה, בו תרמו תרומה גדולה להגנה על אותו אזור.

ה סקירה דלעיל נחוצה, לדעתי, כיון שמבוקשי הוא כי יבינו הרגלים שלפרקים דרושות החלטות ברמת-פיקוד גבוהה בכדי שיקבלו את סיוע הטנקים אשר אותו הם רוצים ואשר לו הם זקוקים.

בניינים, שבוצרו היטב בתורת נקודות-משען, כדי שיחלשו על ידי כך על חלקי-יישוב גדולים ככל האפשר. בתוך אזורי-ההגנה מקצים ליחידות את גזרות-הקרב שלהן.

חלקי העיר שאינם מוחזקים ע"י כוחות המגינים, או שהכרח היה לנטשם במהלך הקרב, יש למקשם ולהפכם ע"י מחסומים ופיצוצים בלתי-ניתנים-למעבר. את הקרב יש לנהל באורח ניד! יש להשתדל לצמצם את אפשרויות הפעולה של הארטילריה והאוויריה האויבות ע"י טריזים ובליטות, שבגללם מעורבים כוחות שני הצדדים זה בזה. כדי להשיג זאת יש לפרוץ-מחדש, במפות-נגד, אל חלקי העיר שנפלו בידי האויב — או להסתגל לתוכם — כדי לנהל את הקרב בעורפו של היריב.

פלגות-המצב שבתוך יישובים (או חלקי יישוב) שעוקפו, חייבות עכ"פ להוסיף ולהחזיק מעמד בעמדותיהן ולקשור כוחות אויבים.

ניהול הקרב בערים גדולות וכינוניות

א. מקומות קרבות הרחוב

לאויב המתקדם ברחובות יש להניח להתקרב עד לטוח קצר מאד (לכך נחוצות הסוואה ומשמעת-אש חמורה!) ואז להשמידו בירי ממרחק מינימלי בתוך הרחובות שמועט בהם המחפה. רחק מחלונות ופתחים! בכל כלי-הנשק יש לירות מעומקם של החדרים!

יש לפתוח באש ממאבדים, בהתנפלות-פתע; להפעיל צלפים נגד קציני האויב, כוניהם של כלי-נשק כבדים, רצים, וכיו"ב; לירות אש בלתי-מכוונת, ביחוד מכלים אבטומטיים, כלפי מרצפת הרחוב, כדי להשיג נחירה או רתיעה של קלעים. ל"רסס", במרגמות המופעלות בירי ישיר, את הקירות של שורות-הבתים שממול. (מושגת על ידי כך התרססות-קלעים קטלנית נגד התוקף הנע ברחובות. לשם כך יש להציב את המרגמה כשבסיסה אינו אופקי אלא אלכסוני, על ידי שמתחת קצהו האחורי של בסיס המרגמה עורמים שקי-חול או גושים של קרקע-דשא או עפר, וכיו"ב.) יש להטיח מעמדות-גג שעל גבי בתים-אחוריים: אש של מרגמות לסוגיהן, בירי-מקרב בלתי-ישיר, אל תוך רחובות ההתקפה.

את ההתמצאות העדיפה במקום יש לנצל לצורך מבצעי-לילה מרובים. פלגות, שהוקצו להן משימות-מיוחדות, מסתננות בלילה, דרך רחובות-צדדיים, שטחי חרבות, מעברי מרתף, מתקני פיוב וכיו"ב, אל תוך חלקי היישוב התפוסים בידי האויב וממקשות-מחדש רחובות-ראשיים, הצטלבויות-רחוב וככרות, מחבלות בחוטי טלפון, מחסלות מטות יריבים וזורות אנדרלמוסיה. (יש להסתגל אחד-אחד, או בפלגות קטנות

(1) דהיינו, בתים הנמצאים מאחורי שורות-הבתים החזיתית שבאותו רחוב או קטע, המערר.

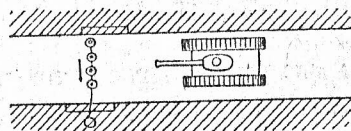
ביותר, ולהתכנס אחר כך בנקודות-מחפה שנקבעו מראש). מבצעי-דמה של פלגות-מחץ ברחובות-הראשיים מסיחים את תשומת-לבו של האויב ומושכים על עצמם כוחות עתודה. מקלעים-בינוניים יורים אותה שעה אש מתמידה, כדי לספק לפלגות-המחץ מסך-צלילים לטשטוש קול תנועתן.

את היריב התוקף ברחובות בלילה יש לסנוך באמצעות דלקות (להשליך מתוך הבתים לרחוב חבילות חציר וקש בוערות, שקי-קש, או כל חומר מתלקח אחר). להעמיס קרונות-חשמלית ריקים, או כלי-רכב אחרים, בחומרי תבערה המעלים עשן-למכביר, או בחמרי-נפץ, ולהפכם למעין אניות-הצתה (שהציים היו משתמשים בהם לפגיעה בצי אויב) ולשלחם אל תוך כוחות התוקף אגב ניצול שיפועי רחוב (כפי שנעשה בורשה ב-1939).²

יש להציב בכוננות כלי-רכב כבדים — שבשעת הצורך מגבירים משקלם ע"י חול ואבנים — במצב של כוננות בשערי-כניסה-ומעבר ובחצרות אחוריות. תפקידם לשמש לכינון מהיר של מתרסים, לשם ניתוקן של פלגות-מחץ אויבות, שהעמיקו חזר, מן היחידות הנעות בעקבותיהן.

בטנקים ותותחי-סער אויבים מתקדמים יש להלחם מאשנבי-מרתף ומחרכי-יריה באמצעות "אגרופי-שריון", או בזוקות, וכן ע"י מוקשי-גרירה, מוקשי-מוט, ומוקשי-קרב. מתוך החלונות משליכים על ירכתי כלי-הרכב (אל פתחי-האורז) מטענים-צרורים ובקבוקי-תבערה.

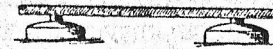
מוקשי-גרירה: כמה מונריים (מוקשים-נגד-רכב) — שמספרם שונה, בהתאם לאורך הרצוי — נקשרים יחדיו, כמעין שרשרת, באמצעות חבלים או חוטי-תיל. הירות המינימלי בין מוקש למוקש 75 ס"מ. את מחסום-המוקשים המיטלטל שנוצר באופן זה מציבים "בכוננות לפעולה" בסמוך לחזית-הבית שממול, במחפה של חלון מרתף או בהסוואת מפולת חרבות. משהתקרב טנק — מושך רובאי, שהוטל עליו הדבר והנמצא ליד פתח או פרצה בבנין, את השרון שהונח מקודם לרחבו של הרחוב, ושקצתו השני "בעבר הרחוב הוא, מחובר אל שרשרת המוקשים הנ"ל; עם השרון נגררת גם שרשרת המוקשים ונמתחת על פני הדרך, בניצב לכיוון נסיעתו של הטנק. בהתקרב הטנק לטוח של מטרים אחדים בלבד מן המחסום, מתקן עוד החייל-המבצע — אם יש צורך בדבר — באמצעות חבלי-הגרירה, תיקון אחרון במצבה של שרשרת המוקשים, למען ודא כי בעבור הטנק מעליה יימצא לפחות מוקש אחד מתחת לאחד מוזלילי הטנק. תועלת רבה יש בהרכבת "מגלשים" קטנים לכל מוקש, עשויים עץ או פח, שבביל שהמחסום לא "יתקע" בעת הגלישה, בשל פני קרקע מחוספסים, שברי קירות, וכד' (ראה תרשים מס' 1).

תרשים מס' 1

(2) וכן על ידי תוקפים (אמריקאים). וביתר שאת, באכן, בשלהי 1944. המערר.

מוקשי-קורש: הללו מורכבים מכמה מוקשים — שניים או יותר — בעלי מצת-לחץ, הערוכים בשורה אחת. על גבי ראשי המצתים מניחים קרש חזק המביא את המוקשים לידי התפוצצות, משילחץ עליו, באיזה מקום שהוא, משקלו של סנק המתגלגל ועובר על גביו. את מוקשי הקרש ניתן להניח הן במצב מחופה והן בגלוי (ראה תרשים מס' 2).

תרשים מס' 2.

מוקשי-גרירה-קורש: הדבר התכליתי ביותר הוא לשלב את שיטת מוקשי-גרירה ואת שיטת מוקשי-קורש. את מוקשי-גרירה וקורש אפשר יהיה או להוציא במפתיע מתוך מחפה, או מקום מוסווה, ולגררו חיש לרחובו של הרחוב. מוקש כזה ודאי שהוא יתפוצץ אפילו אין זחליל הסנק דורך על המוקש גופו, כן אם רק לוחץ במשקלו על הקרש, במקום שבין שני מוקשים. מוקש-מוס: עשוי ממונ"ר אחד שהורכב על קצה מוט ארוך. שתי אפשרויות כאן: או שמרכיבים על המוקש מצת-לחץ, ומתוך אשבו של מרתף תוחבים אותו אל מתחת לזחלילו של סנק אויב מתקרב, או שחוקעים אותו לגוף הסנק ומפעילים אותו, ממחפה, באמצעות תיל-ניתוק בעל שרוך מוארך.

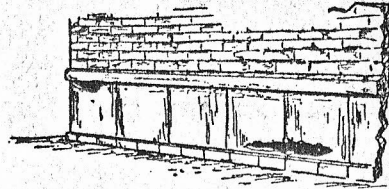
ב. התקנת עמדות והסוואתן

בבתים שהוכללו במערכת-נקודות-המשען יש לפוצץ את הגגות ואת הדיוטות העליונות. (מפולת הקירות מהוה שכבת-מגן המביאה פגזי ארטילריה ופצצות-אוויר מן הקלים יותר לידי התפוצצות בטרם חדרו לבנין, וכן מונעת היא את האויב מלחדור, באין מבחין, מלמעלה פנימה). לשם מניעת דלקות יש להרחיק מהחדרים את כל החומרים הדליקים (במקרה של הצורך — יש גם לבער מראש את החדרים באש). כן צריך לחסום, מעשה-מתרס, פתחי דלתות, להבטיח את החלונות בפני חדירת ירי, באמצעות שקי חול, או לעשותם אטומים בפני רימוני-יד, מטעני נפץ או בקבוקי-תבערה, על ידי רשתות תיל, קרשים, דלתות ארוך, לוחות שולחן וכיו"ב. את קירות החדרים יש לחזק מבפנים על ידי שקי חול או בטון; את התקרות — לתמוך בקורות. במרחק מועט מאוד מעל לפני הכביש או המדרכה יש לפרוץ בקירות חרכי-יריה מרובים — עד כמה שאפשר תוך סיגולם אל קישוטי-בנין, שיש בהם כדי להבליע פרצות אלו, ובגובה בלתי אחיד, למען אפשר יהיה לירות מהם לסירוגין (ראה תרשים מס' 3).

שלטי פרסומת, בעלי אותיות בהירות על רקע כהה, ניתן לנצל להסוואתם של חרכי-יריה. לתכלית זאת אף כדאי, בעת הצורך, לטלטל שלטים ולהעבירם לנקודות-חולשות מתאימות. בשלט, במקומות שאינם נראים בבהירות, בין האותיות ובתוך השטחים הכהים שבין זרועותיה של אות ובתוכה, יש לנסר או לנקב חורים, ומאחוריהם לפרוץ בקיר חרכי-יריה (ראה תרשים מס' 4). חרכי-יריה גדולים יותר, לשימושם

של תותחים נ"מ קלים, בזוקות וכיו"ב, יש להסוות באמצעות שלטי פרסומת לסילוק-מהיר (ראה תרשים מס' 5).

בתי-פינה שבהצטלבויות רחוב חולשות — יש להתקינם התקן-היטב ולהגן עליהם בעקשות. קירות-חוצצים שבין בית כזה לבניינים הסמוכים — יש לאבטחם בחדרים, באמצעות שקי-חול וסמוכות-רוחב-ואלכסון, אבטחה מכסימלית בפני פיצוצים. מתוך הבניינים שלא נועדו להגנה צריך לאסוף את מכשירי-הכיבוי המיטל-

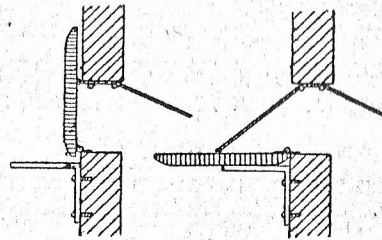
תרשים מס' 3.

PALMOLIVE

תרשים מס' 4.

טלים הקטנים, במידה שהללו מצויים בהם³, ולהציבם ב"מצב כוננות", וכן למלא במים את כל המיכלים שבנמצא. שכן הוכח בנסיון כי צינורות המים יבשים עד מהרה מחמת פיצוצים או ירי.

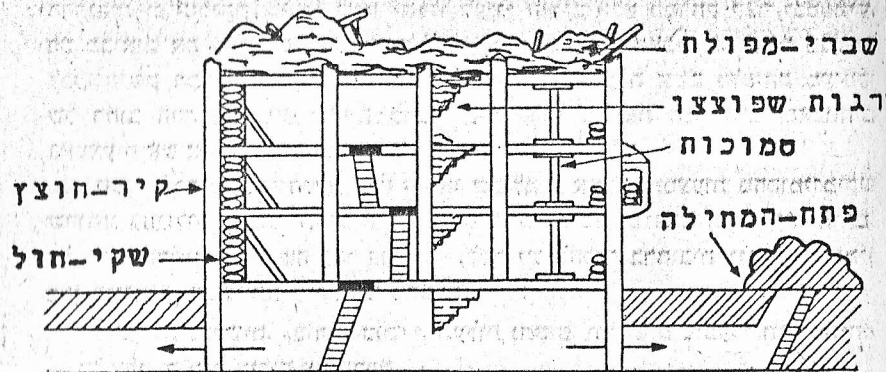
בליטות בתים⁴, בשל אפשרות-הפעולה מתוכם בקשת רחבה, מתאימות במיוחד לשמש כעמדות-קרב בשביל מקלעים-בינוניים ולהבזירים. (לחזק את הקירות מבפנים

תרשים מס' 5.

(3) אכן, עצה שהינה מעשית מאוד באירופה התיכונה, חמער.

(4) כאן, כבמאמר הקודם בסדרה זו, שנחפרסם ב"צקלון" מס' 15, נועד הביטוי "בליטות-בתים" לתרגם את המונח הגרמני המתכוון לאותם חדרים שבהלקם מתבלטים הם, במעין קשת, מחזית הבנין (באנגלית - Bay Window). בליטה כזאת, משחזקה וחלונותיה נסגרו בשקי חול, שרק חרכי-יריה הושארו בהם, מאפשרת תצפית ומתן אש לארכו של הרחוב, ללא הסתכנות הכרוכה בהוצאת ראש וידיים מתוך חלון או פתח (ראה תרשים מס' 6). חמער.

תרשים מס' 7

בחדרים יש להטמין מלכודות-אש. (למשל, לתוך חדר שלמראית-עין אין מגינים עליו פורצים בקיר חרכי-ירייה מן החדר הסמוך ומכסים עליהם בתמונות או מראות קיר. משנכנס התוקף לחדר פותחים מיד באש מרובה-סער או מתת-מקלע מבעד למחיצת-הבד של התמונה או הזכוכית של המראה. לאחר זאת השלך רימונים!) יש לעקוב דרך חורי-המנעול שבדלתות אחר האויב המתקרב ולפעול נגדו, דרך עץ הדלתות, באמצעות מפות-אש מרוכזות. על הרובאים היורים במצב כריעת-ברך יש לחפות מראש בשקי-חול וכד' בפני פעולת האש האויבת. בשערי-אבן ארוכים המשמשים כניסה לחצרות, וכן בחדרי מדרגות מן הגדולים-יותר, יש להתקין להבירים בעלי הפעלה-ממרחק.

להטעיית האויב ובלבולו צריך לכוון עמדות-דמה מרובות, להציב בחלונות גלמים וצלליות, להדליק בליה אור בחדרים בלתי מוגנים המשקיפים-יחזית כדי לפתות את האויב כי יפתח באש ויתגלה.

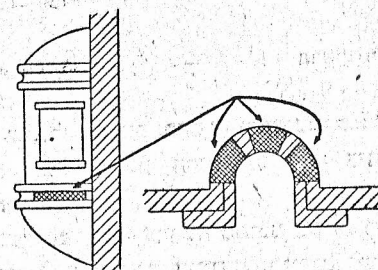
קירות שנשארו עומדים בבתי חרבות יש להכין לפיצוץ באופן כזה שעל ידי הפעלה-ממרחק ניתן יהיה, בעזרת תצפית, למוטטם ברגע הנכון על ראש האויב התוקף. גשרים, מעברים ודרכים תת-קרקעיים — יש לפוצץ אותם שעה שהכרח לגטשם (לכך יש להקצות מבעוד-זמן קצין אחראי ואף לקבוע לו ממלא מקום).

מחסומים ומתריסים, העשויים שכרי מפולח, גזעי עצים, פסי ברזל וקורות ברזל, אבני מרצפת, קרונות חשמלית, וכלי רכב אחרים הפוכים-על-פיהם — כשכל אלה סבוכים בסבכי תיל-דוקרני וממוקשים — יש בהם כדי להכשיל את האויב הן לגבי אפשרויות התצפית והן לגבי יכולת התנועה. יש להתקינם תוך שימוש בתפניות

(5) שוב, צורות בניה האופייניות לאירופה התיכונה או המזרחית או המערבית. — המער, שוב,

שקי-חול או בבטון ולסמך בקורות שהוצבו אלכסוניות) את חרכי-היריה יש להתקין מתחת לכרכובים וכד' — מקומות בהם קשה יהיה להבחין בהם (ראה תרשים מס' 6). את המדרגות יש להרוס או לפוצץ. את התנועה מקומה אל קומה יש לבצע דרך חורים ברצפה (בתקרה), ובעזרת מוטות טיפוס, חבלים או סולמות שניתן לסלקם במהירות. (דרכי העפלה או ירידה אלה אין להתקין ב"עמוד" אחד, מהמרתף ועד לקומה העליונה — כי אם יש לפרצם על "ציר" שונה בכל קומה וקומה, שכן אחרת יוכל האויב — אם יחדור תחילה לקומות העליונות — לחלוש על כל הדיוטות על-ידי רימוני-יד).

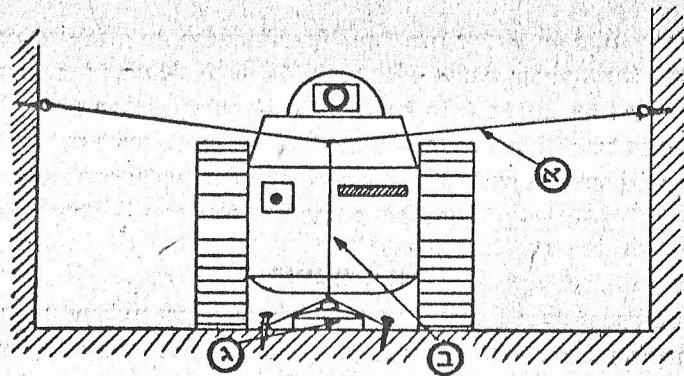
את הקשר בין הבתים אשר שולפו להיותם מערכת נקודות-המשען יש לקיים על-ידי מעברים תת-קרקעיים (לפרוץ קירות מרתף; מתחת לפני הרחוב לחפור מחילות עד אל המרתפים שממול). בדרכי-קשר אלה צריך להתקין, מחוץ לבתים,

תרשים מס' 6

יציאות מרובות אל פני הקרקע, בהסאתם של גנים, קבוצות-שיחים, סככות כלי-עבודה וכד' (ראה תרשים מס' 7). הללו מסייעות הרבה להעתקת עתודות, לפינוי פצועים ושביים, להגחה מפתיעה בעורפו של התוקף ולהסתננות לילית של פלוגות קומנדו משלך.

דלתות הבתים והחדרים יש לאבטח על ידי רימוני-יד, מוקשים ומטעני-נפץ. את הרימונים או את מטעני-הנפץ יש לחבר אל מסגרות-הדלתות, את תילי-הניתוק — אל הידיות. מוקשי דריכה יש להטמין מתחת לספים, קרשי רצפה ומדרגות. בתוך מקלטי-רדיו, תנורים, ארונות, תיבות בגדים וכד' יש להחביא מטענים צוררים בעלי הפעלה-ממרחק. הפעלתם מבוצעת באמצעות מצת-חשמלי, או באמצעות פתיל רועם, מתוך חדרים או קומות אחרים, עם היכנס התוקף לחדר. פתילי-הצתה, או חוטי הצתה-חשמלית, יש להסוות בתורת קוי חשמל לתאורה; לכך יש לנצל, ככל האפשר, את צנורות-חוטי-החשמל, צנורות התנורים וארובות העשן הפנימיות, במידה שהללו מצויים.

תרשים מס' 9.
מקרא: א. תיל-מתיחה. ב. תיל-ניתוק. ג. מונ"ר.

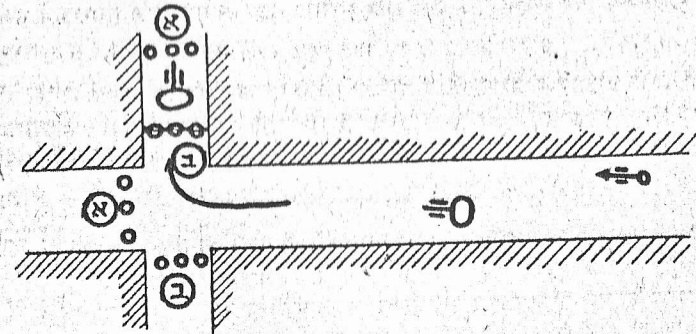
הרחובות ופיתוליהם. באופן שלא יתגלו לעיני האויב אלא ממרחק קצר ובמפתיע. הם מביאים את האויב שאינו מחופה לידי קרב-אש מרובה-אבדות, ואינם מניחים לכלי-הנשק הכבדים הנעים בעקבותיו להגיע לידי הפעלת אשם כלפיהם מעומקו של רחוב ההתקפה. יש לראות בדבר שבעיקרון, כי את המתרסים מאבטחים באמצעות אש אוגפת מתוך הבתים, על השטח שלפני המתרס.

טנקי אויב ותותח-הסער שלו — או שבולמים אותם באמצעות מחסומי-מוקש שהונחו במגולה, או שמשתקים אותם, או פוגעים בכושר תנועתם ומשמידים אותם, על ידי מחסומי-מוקש שהוקמו במוסתר (לכך יש לחפור ברחובות גומות, להטמין בהן מונ"רים, ולהסוותם ע"י אבני מרצפת).

מלכודות-מוקשים, "בורות זאב", תעלות טנקים, ומוקשים מופעלי-תיל-מתיחה — כל אלה, הגסיון הוכיח את ערכם.

מלכודות-מוקשים. טנק-אויב, המתקדם אל הצטלבות-רחוב, מאלצים אותו על-ידי מחסומי מונ"רים, שהונחו במגולה ואשר שומרים עליהם באמצעות אש, כי יפנה לרחוב-צדדי מסוים; על ידי כך נוסלים ממנו את חיפזיהאש של אותם כלי נשק, אשר נועדו ללוחות בתצפיתם, כדי להגן עליו מפני התקפות. גם כאן, ברחוב הצדדי, נתקל הטנק עד-מהרה במחסומי-מוקשים המונח במגולה. מוקשי-גרירה מוכנים-מראש, שגוררים אותם עתה חיש-מהר לרחוב הרחוב מאחורי הטנק, חוסמים לו את הנסיגה. את הצות מאלצים לעזוב את הטנק, או משמידים אותו (ראה תרשים מס' 8).

מוקש-מופעל-תיל-מתיחה — לרחוב הרחוב, בגובה של 75 ס"מ, מותחים תיל ו"מעגנים" היטב את קצותיו. מאמצעתו של תיל-המתיחה יורד חוט של תיל-ניתוק המוליך עד אל המונ"ר שנקבע מתחתיו בקרקע. תיל-המתיחה תלוי באופן רופף במקצה, באופן שאמצעתו "שקועה" כלשהו לעומת קצותיו, ואילו תיל-הניתוק זקוף. הטנק המתקרב חופס בתיל-המתיחה בחרטומו, או בחלקו

תרשים מס' 8.
מקרא: א. מחסומי-מוקשים. ב. מוקשי-גרירה.

(6) בורות-מלכודת הנחפרים במרחק-מה לפני עמדות-התגוננות. לפני, לשם גרימת נזקים חמורים יותר לחיל הרגלים (או הפרשים) המסתער היו אף תוקעים בתחתיתם או בצדיהם כלונסאות מחודדים. המער.

העליון של הצריח, ומותח אותו תוך כדי תנועתו. על ידי כך הולך ונמתח תיל-הניתוק המוארך, המפעיל עתה את המצת. בענין זה יש להקפיד על הדברים דלקמן:

1. כי תיל-המתיחה יהיה תלוי באופן כה רופף, עד שלא יקרע אלא כאשר כבר חלה הפעלת המוקש באמצעות תיל-הניתוק;
2. כי תיל-המתיחה יותקן בגובה כה ניכר אשר בו לא יתפס, ויגרף למטה, ע"י החוליות הקדמיות של זחליל הטנק (ראה תרשים מס' 9).

ועוד דבר חיוני ביותר! הסידורים שהותקנו לצורך הקרב צריך שיוסוו ברוב-חריצות באמצעות שברי מפולת: על-ידי מרזבים, קורות, כפיסי-ברזל וציפוי-הפח של אדני חלונות — אשר למראית עין התמוטטו ונפלו מחמת ירי — ע"י תריסי חלונות התלויים שמוטים למחצה, וכיו"ב. יש להקפיד, לגבי כל חרך-יריה, שמאחרי כל כלי-נשק המופעל דרכו ימצא רקע כהה (מסך כהה, שמיכה, לוח שולחן שהוצב על צידו, וכיו"ב) — כדי שצבעו הבהיר של החלל שמאחורי חרך-היריה לא יגדה את מוצב-הקרב. סכנתו של צילום-אוויר של האויב קיימת בכל מקום. בערים בינוניות וגדולות נחוץ כי לצורך בניית עמדות — וביחוד לאחר הריסות מקיפות על ידי הרעשות — תופעלנה פלגות-מקצועיות של פלסי-בניה, המצוידות במכשירי-ריתוך ובמכשירי-קידוח מופעלי-אוויר-דחוס.

לשם הספקה-מן-האוויר יש לסמן מראש חלקות-הצנחה, וכן להתקין חלקות-נחיתה בשביל הליקופטרים.

ג. כלי-נשק כבדים

כלי-הנשק הכבדים (של חיל-הרגלים) נלחמים באמצעות אש מרוכזת בהתכנסויות כוחות-האויב ומנחיתים "התנפלויות-אש" על ככרות והצטלבויות-רחובות. הקתקים מוסתרים ככל האפשר בעורפו של האויב. קבוצות המרגמות מנצלות את גידותן

(7) דהינו, פרק-אש פתאומי המכוון למטרה מסוימת. המער.

כעשה גזעין בן-יאש - גרעין
לפחשבת התחבולה-העקשית
בכל הדורות, וליחה לא נס אף כיום!

ערמת-מלחמה

מאת המיור ד. ר. דאלגליש

ערמת מלחמה - הגדרתה

מטרתו של מאמר זה לעורר מחשבות ורעיונות חדשים בנושא ערמת-המלחמה. ערמת מלחמה - מהי? "מילון אוכספורד" הידוע אומר כי טכסיס הוא "הטעיה, העמדת-פנים או תחבולה". חייל בעל ערמת-מלחמה הריהו, איפוא, אדם שאומן להערים על היריב ולעלות עליו במחשבתו, אם על-ידי תמרון טקטי מחוכם, אם על-ידי שימוש מפתיע בכלי-נשקו, ואם על-ידי שניהם יחד.

ערמת-המלחמה בעבר

מימי בראשית היו לוחמי כל הגזעים נוקטים תכסיסי-מלחמה - או Ruses de Guerre, כלשון הביטוי הצרפתי שהיה מקובל באירופה בימים עברו. במקרים רבים עלו התכסיסים יפה, ומכל מקום, רק אלה שעלו יפה זכו להירשם ע"י סופרי דבריהם הקדמונים ולהמסר לדורות הבאים. בקרבות ובפשיטות רבים הושג הנצחון הודות לשימוש בהפתעה, שהיא עיקר-המלחמה הקדום ביותר. תכסיסים רבים לא נעשו בנוסח המקובל, ואחדים רחוקים היו מהתבצעות בהתאם לכלליו של המרקו מקוינספרי; אולם באותם הימים לא היתה המלחמה בגדר ספורט עדין ביותר, ואפילו בתור האבריים לא בוקשה החנינה אלא לעתים רחוקות, וניתנה לעתים נדירות עוד יותר. הלחימה במסיבות של ימינו איננה בגדר יוצא דופן, וכל טכסיס שההגיון מצדיקו הנו בגבולות המותר. בהשקיפנו לאחור על-פני ההיסטוריה, מתגלות לעינינו פרשות לא מעטות אשר יש בהן כדי להבהיר את פירוש של המושג ערמת-מלחמה. כמה מן הדוגמות מתוארות להלן.

לשם חילומי-עמדות מהירים והן היורות, מתוך חצרות-אחוריות, גנים ושדות-חרבות. אל תוך רחובות ההתקפה. (ברוסטוב, בשנת 1942, טלטלו והביאו הגייסות הסובייטים את כלי-הנשק הכבדים שלהם - את תותחים הנ"מ הקלים, את התותחים הנ"ט וכיו"ב (בחלקם במצב מפורק) - אפילו עד אל הקומות העליונות של הבתים. טנקים הגיחו ונסעו דרך חצרות אחוריות, דרך פרצות שפוצצו בקירות, אל תוך דירות שבקומת-הקרקע - וירו משם דרך חרכים וחלונות).

עניינים נוספים

עתודות, מפלוגה ומעלה, יש להציבן במצב-כוננות, במכונס ובמחפים המוגנים בפני-ידי (במרתפים בעלי קמרונים מוצקים, שחזקו בסמוכות, במקלטי-הג"א, או בפירי הרכבת-התחתית. העתקת העתודות מבוצעת דרך מעברי-מרתף, מחילות תת-קרקעיות וחפרות). חלקי עיר אשר נכבשו בחזרה במפות-נגד או התקפות-נגד מתוכננות - יש להתקינם מיד להגנה מחדש.

נקודות-חבישת-פצועים, מצבורי-חמושת-ואספקה יש לשכן במרתפים וכד', המצוידים במחפה בפני ירי.

לגבי קוי טלפון קיימת סכנה מוגברת של האזנה אויבת, ככל שמתרבים ה"טריזים" וחדירת-הגומלין בקרב.

בשביל מטות, נקודות-חבישת-פצועים וחלקות-נחית-להליקופטרים יש להכין מראש, מוכנים-להפעלה, מקורות כוח-חשמלי לשעת חירום.

ניהול-הקרב בישווי-פרוות

תוך שינויים וסיגולים שטבע הדברים מחייבם חלים גם על ישובי-פרוות העיקרים של ניהול-הקרב, שכוונתם יפה בערים בינוניות וגדולות. אלא שבצדם יש לשים לב לקוים-המיוחדים הבאים המצינים אותם: בתים העומדים במבודד יש להתקין להגנה היקפית, ולקשרם זה עם זה באמצעות חפרות. בין הבתים, בגנים ובחצרות, יש להתקין עמדות-שדה. הכנה למתן אש-אוגפת מעומקם של הרווחים שבין הבתים אל הרחובות והדרכים. משוכות וגדרות-צמחיה יש לתלות ולמקשן, באופן שלא יבחין בכך האויב. ניתן להשתמש בערמות תפוחי-אדמה, מזבלות, ערמות חציר וקש וכד' להתקנת עמדות-חריש. (ערמות החציר והקש צריך שתהיינה לחות, מחמת סכנת דלקות!). נחלים יש לחסום בסכרים, ע"י סתימת מעברי-המים וערוצי הנהר שמתחת לגשרים. (פניהם של המים, המתחילים להתפשט עקב כך, עשויים לכסות "בורות זאב" ותעלות נגד-טנקיות ולהסתירם מעין האויב. את החפרות והתעלות יש לחזק תחילה בסמוכות בשביל שלא יתמוטטו עם קוית המים, אין טנקים נוסעים דרך ברכות ומקוי-מים בלי שימדדו תחילה את עומק המים! לפיכך, עיקר גדול הוא כי על נחלים ומקוי-מים יש לפקח באמצעות תצפית ואש).

(סוף בעמ' 44)

בעת מערכת הסטינגס היה ויליאם הכובש נחל הצלחה מצערה בלבד בהתקפותיו על הבריטים המחופרים היטב, שהיו מחזיקים במערך-הגנה חזק מאחורי גדרות-כלונסאות. ויליאם פנה, איפוא, לעזרת התחבולה: הוא ציוה על אנשיו להעמיד פני נסוגים.

הבריטים, סבורים כי נחלו נצחון, יצאו בהמוניהם מתוך עמדותיהם והגיוחו קדימה. משהתקדמו מרחק ניכר בתוך המרחב הפתוח, עטו אליהם הנורמנים — חכו בקרב.

כיבוש "קראק דה שבליה"

בתקופת מסעי-הצלב היתה מערכה ממושכת, ללא-הכרעה, ניטשת בין נוצרי אירופה ובין הכופרים של סאלאח-א-דין. הצלבנים החזיקו במבצר בסוריה — "קראק דה שבליה" — שהיה מצודה אדירה, וכמעט בלתי-נכבשת בהסתערות ישירה.

למרגלים הישמעאליים נודע כי הנוצרים שבמבצר מצפים לבואה של תגבורת במועד שנקבע מראש. לפיכך הורה סאלאח-א-דין לקבוצה מאנשיו כי תתחפש לצלבנים, ותנסה לבוא על המגינים במפתיע. מזימתו עלתה יפה. אנשי-המשמר הורידו לפי תומם את גשר-השרשראות, והתקפים שטפו את המצודה. בדיעבד, היתה זו הפעם היחידה בדבריה-הימים שגלכדה מצודה ידועה לשם זאת ואף כאן הצריך הדבר תחבולה מחוכמת.

מערכת באנוקברן

בשנת 1314, במערכת באנוקברן, שקנתה לה שם בתולדות סקוטלנד, התבצרו הגייסות הסקוטיים, ובראשם רוברט הברוס², במערך-הגנה, כשאנפיהם מוגנים היטב על-ידי מכשולי טבע; המפקד הסקוטי, בידעו כי אין סיכויים לתופסי-הרוזמח האשונים שלו לעמוד בפני הסתערותם הישירה של הפרשים האנגליים הכבדים ורבי-המספר — זמם תחבולה. הוא הורה לאנשיו לכרות בורות באדמה בנתיב-הגישה האפשרי היחיד אל מערך עמדותיו, ולהסוותם בזרדים ובעשבים. הפרשים המסתערים באו בין המצרים, שכן נכשלו סוסייהם ונפלו לתוך השוחות הסמויות. למותר לציין כי הסקוטים נחלו נצחון גדול. פעולה זו ניתן להשוותה לכוח טנקים בן-זמננו העט באוזה עיוור אל שדה-מוקשים חבוי.

² Robert the Bruce (1274 — 1329) — מלך סקוטלנד, המער.

מערכת פונטנוא

במערכת פונטנוא, שניטשה במאה ה"ח, נערכו הרגימנטים הבריטיים, בהדרגה מעליהם האדומים, במרחק קצר מהצרפתים. בנהגו מנהג אבירים שהיה אופייני לאותה תקופה, יצא המפקד הבריטי חוצץ מתוך השורה, הסיר את כובעו, ואמר: "אחריך, אדוני". הוא התכוון להעניק לאויב את הכבוד לירות את המטח הראשון. הצרפתים ניצלו הזדמנות זו שניתנה להם, שכן סברו כי יתרון הוא להם; אולם משנורו היריות הראשונות, נישא הענן השחור חזרה אל פניהם וסינוור אותם לרגע. ואילו הבריטים, בראותם את שעת-הכושר המזדמנת להם, ביצעו התקפת כידונים מרוממת, ויצאו מן המערכה מנצחים³. סבורים כי היה זה תכסיס שחושב-מראש — וכי אותו קצין בריטי דדק ובדק יפה את כיוון הרוח!

ערמת-מלחמה בצבאות ימינו

אם נפנה לזמנים חדישים יותר, נראה מה מזור הדבר ומביך, כי הצבא הבריטי עודנו לומד מתכסיסי יריביו, וכי מאיט הוא לחשוב מכדי שיגיע אליהם בכוחות עצמו. החייל הגרמני היה תכסיסן ערמומי, שלא דבק בשגרה, כי אם ביקש תמיד לגנו את דרכיו להשגת האפתעה, ותכופות — לאסוננו. יצא לו שם של לוחם "גאלח", המסוגל לכל מיני תחבולות. אפשר ונכונה היתה טענה זו במקרים רבים, אבל מאידך גיסא אפשר היה לכנותו לוחם מקורי, בעל מחשבה מהירה. החייל היפני, אף לו יצאו מוניטין כבעל ערמה נוכלת בג'ונגל, אולם אנשינו, משהכירו את תחבולותיו, שהיה חוזר עליהן תכופות ללא גיוון רב, למדו לדעת מה יש לצפות ממנו וכיצד לסכל זאת — כמאמר המימרה עתיקת-היומין: "אם נעקצת פעם, הרי אתה נזהר פעמיים".

והרי מעשה באותו פטרול שלנו, אשר התנגש בפטרול יפני בבורמה. היפנים פנו-עורף ונסו במורד הדרך, בעוד הבריטים המשולהבים דולקים אחריהם; הם נתפתו ונפלו אל מארב שהוכן בחריצות רבה, ויצאו בשן ועין. ממצב הביש לתוכו נקלעו. תכסיס פשוט וקדום זה ננקט על-ידי האויב לעתים קרובות, וברבות הימים — דבר שנעים לציינו — אף על-ידי חיילינו אנו, ובתוצאות מצויינות. הגרמנים נקטו אף הם שיטה זאת כדי למשוך את הטנקים שלנו לתוך שדות-מוקשים ולקרבת תותחים נ"ט חבויים.

ערמה אוסטרלית

בעת המצור על טוברוק, בשנת 1941, היתה הדיביזיה האוסטרלית ה-9, יחידה למודת-קרבות, נצורה במשך חדשים רבים. הגרמנים, משנפלו לידיהם מסמכים

³ למעשה הוכו הבריטים לאחר בסופו של היום, והנצחון נפל בידי הצרפתים; אין זאת כי מתכון המחבר לנצחון הזמני של הבריטים לאחר אותו מסת המער.

אולי פחות "חצוצות" – אך יותר משמעת; כזהו צו תביעות-החזית.

משמעת בחזית

מאת הקול-לויט' 1. ד. אקחוט

המשמעת בחזית הריהי אחד הגורמים החיוניים ביותר במציאותה של מלחמה. בחזית תופסים את מקומה של משמעת מן הסוג החיצוני-יותר, זו המתבטאת בראש-וראשונה בהופעה דרוכה וזקופה (הגם שאף על זו אין לותר כלל), אותם גורמים שהם למעשה המכריעים לגבי הכוננות-לקרב. בחזית יש לתבוע בראש-וראשונה:

- (1) ציות מדויק ומוחלט לכל ההוראות והפקודות.
- (2) קיום משמעת וחזוקה בעת הפוגת-קרב כבעמדות-עתודה – וזאת על-ידי אימוני-אזעקה והתייצבות, תרגולת ת"ס ותס"ת, וכיו"ב.
- (3) הגיינה קפדנית בשוחות ובבונקרים. הקמת בתי-שימוש ונקודות-רחצה עד אל הקו הקדמוני ביותר. את אלה יש לסמן באופן כזה שגם בלילה ובמזג-אוויר גרוע ניתן יהיה למצוא אותם, ויש להקפיד כי ישתמשו רק בהם אפילו בשעה שהגיינות מיוגעים ביותר. הגקיון בכל הנוגע לצרכי-אוכל הוא דבר המובן מאליה. ההגיינה האישית טעונה בקורת חמורה. אם אך אפשרי הדבר, חייב החייל להתרחק, להתגלח ולהתקלח תמיד – גם בחזית. בעניינים כאלה אין לקבל שום תירוץ שהוא.
- (4) המשמעת בשירות-הרפואי. סגל החובשים, וכן גם מפקדי-היחידות, חייבים לראווג בתמידות לחולים ולפצועים ולהתעניין במצבם, בבקורת מצבם הגופני והרוחני של אנשי-היחידה יש להתחיל עוד לפני הקרבות הראשונים, שכן אחרי כל מגע עם אויב קיימת אצל אנשים מסויימים נטיה להתרחק עד כמה שאפשר מהחזית, לעבר העורף. בקו הקדמי ביותר יש וקורים מקרים של פציעה עצמית. וכן יש אנשים אשר עם שמתגלים אצלם סימני מחלה, או לאחר פציעה, אינם נגישים מיד למסדר-חולים, כי אם ממתינים בתקווה שעם הרעת מצבם לא עוד יהיה עליהם לצאת לחזית. נטיות כאלה יש לחנק בעודן באבן.

לקחי-הקרב בעבר (וביחוד לקח מלחמת-קוריאה) הראו, כי למעשה כל אדם שעמד בחזית עמידה איתנה פרק-זמן מסויים, מתחיל סובל, במידה זו או אחרת, ממין "פסיכוזה-שלי-חזית", המתבטאת בכאבי-בטן, בדפיקות-לב, במחשוי-פצעים,

אחדים, נהגו בה דרך-ארץ רבה ואף חייו דעתם כי האוסטרלים נמנים על הטובים והפיקחים שבלוחמי בעלות-הברית. מפקד אוסטרלי אחד הערים פעם בהצלחה על בריגדת-צנחנים גרמנית, שהיתה מחזיקה בבליטה שבהיקף-ההגנה הדרום-מערבי. הוא ביים התקפה למראית-עין על אחדים מתואי-השטח החולשים – במדבר שטח עד-מאוד, מכל מקום – והורה לתותחניו כי יטילו מסך-עשן של ממש. הצנחנים, אשר סברו כי התקפה באה עליהם, נעשו עצבניים, והחלו יורים ירי-מגן וממטירים אש וגפרית של תופת ממש. כל מקלע וכל מרגמה שבחזית פתחו באש. האוסטרלים הסבו בהרחבת-הדעת בעמדותיהם והחלו מסמנים בתרשימיהם כל עמדה וכל קו-קבע, לרבות מקומה המדויק של אש-המגן של המרגמות והארטילריה אשר לאויב. הם השתמשו שימוש תכליתי בידיעות אלה בהתקפה שערכו בשלב מאוחר יותר. זהו רעיון הראוי להזכר.

אפתעה היא עקרון-מלחמה שניתן להחדירו להכרת החיילים בכל הרמות. אין לך דבר קל יותר מלהיפך לאיש-שגרה, ולהאחו באורח נוקשה ביותר בכתוב בספרי-ההדרכה. והלא רבים מן התכסיסים אינם זוכים לעולם להכתב בהם! 1

מסקנות

בסיכום ניתן לומר כי החייל הבריטי, לפי חינוכו, הנו לוחם ישר והגון. כדי לעשותו אף תכסיסן טוב, יש להקדיש תוספת-חקר לדרכיה של ערמת-המלחמה. יש להקדיש לנושא זה שעות-לימוד מיוחדות בכל בתי-הספר להדרכה, ויהיה סוג החיל אשר יהיה, וביחוד בבתי-הספר של חיל-הרגלים, כל הלקחים שנלמדו במלחמת-העולם השניה ובמלחמת-קוריאה – אין להניח להם כי ישתכחו.

בעת תרגילי-מוצב-פיקוד ותרגילי-שדה ברמה של גדוד ופלוגה, יש לשים דגש יתר בכל בחינותיהן של האפתעה וערמת-המלחמה. אסור שתתגנב להכרתנו המחשבה, כי תמרון טקטי מסויים, מאחר שאינו מתיישב עם המסורת, הריהו אף מועד-לכשלונו, וכי אין לנסותו כלל. אם אין הדבר מפר עיקרי-יסוד, יש לעודד בכל האמצעים מפקדים בכל הרמות, כי יחשבו וימצאו דרכים חדשות לעשייתם של דברים ישנים.

השאלה, שאותה חייבים אנו לשאול את עצמנו בכל עת, היא: "כיצד אוכל להערים על האויב בדרך הטובה ביותר, ולהפתיעו?" אם תעמוד שאלה זו בראש מחשבותינו תמיד, כי אז יהיה לאל-ידנו להכשיר טיפוס של לוחם יעיל יותר ו"רב-צדדי" יותר.

בחוסר-תיאבון, וכי"ב. הגבה כזאת על חזית-החזית הגה תופעה נורמלית במסיבות אלו. אולם חייל חלש-יותר רואה בכך מיד מחלה רצינית, ובה רואה הוא פתח לישועתו. אף אם אין רופא-החזית המנוסה מתקשה בזיהוי של תגובת-חזית מעין זו. בכל זאת חשוב שיבוא מפקד היחידה במגע עם הרופא. כשמתחיל אחד מאנשיו להתייבב למסדר-יחולים מטעמים אלה. מפקד-היחידה חייב להדריך את הרופא באשר להתנהגותו הכללית של החייל, ולומר לו מהי התרשמותו האישית מן החייל הזה. (5) משמעת האש. החייל שבקו הקדומני-ביותר נחפו מאוד, בדרך-כלל, להפעיל את נשקו, ויש שהוא נחפו אף יתר-על-המידה. תופעה זו בולטת ביחוד בלילה, שכן תמיד נדמה לו כי הוא רואה או שומע דבר-מה. ביריות-הבל מעין אלה "גדבקות" — וביחוד במצבי התייגעות-יתר — אף גזרות-הקרב השכנות, ופותחות אף הן באש. על-ידי כך מתגלות העמדות לאויב, נוצר רושם מסולף אצל הגייסות, ומופרעות ההודמניות למנוחה, הנדירות גם בלא-הכי; וכן מתבזבזת על-ידי כך תחמושת ללא צורך.

(6) משמעת בענייני אספקה. מאז ימי מלחמת-העולם הראשונה עלו הצרכים באספקה, ועולים, עליה מתמדת. לפיכך, תמיד עמוסים שירותי-העורף עומס-יתר, והם ממלאים תפקיד שחשיבותו גוברת והולכת בחמידות. בשל משמעת בלתי-מספקת בתחום זה בימי מלחמה השניה, למשל, הכרח היה להמציא לחזית כמות תחמושת העולה פי שלוש על הכמות שנדרשה למעשה. גם בקוריאה היה הכרח, מבחינה זו, להלחם בקשיים גדולים. משום כך ננקט נוהג, אשר לפיו חייב היה כל הדרוש אספקה, החלפת ציוד וכי"ב, להגיש הנמקה מפורטת לכך, כן חייב היה כל מפקד יחידה, החל ברמה של דיבזיה וכלה ברמה של כיתה, לחתום, עם מסירת דרישתו, על טופס מוכן-מראש, אשר בו הצהיר כי יודע הוא את ההוראות בדבר החזקת האספקה והציוד (אשר פורטו מחדש באותו טופס), וכי מתחייב הוא לקיימן.

(7) משמעת בהסוואה. בקוריאה עלו הסינים והקוריאנים על בעלות-הברית בשימושם בהסוואה. בתחילה היו עמדות בעלות-הברית מתגלות לאויב בשל חוסר הקפדה מספקת על כללי-ההסוואה הרגילים — כגון השארתם בשטח של שיירי אוכל, של פסולת נייר, קופסות וכי"ב — וכן בשל הסוואתו הבלתי-מספקת של הציוד. אנשים וכלי-רכב מרובים מדי היו נעים בשטחי העמדות, כשהם בלתי מוסתרים, אף לאור היום. מוצבי התצפית היו מתגלים לאויב בשל תנועת רצים וקשרים. וכן, במיוחד, חסר היה לבעלות-הברית נסיון מספיק בעריכת מבצעי לילה ושאר פעולות המתנהלות בחשכה.

אמנם, הצעדים שיש לנקוט למען שמירת המשמעת בחזית בכל השטחים האמורים אינם נוחים כלל-וכלל בשביל הגייסות; אולם בחזית הכרח הוא להקפיד במלוא התוקף על הגשמת המשמעת בכל העניינים שפורטו כאן. מפקד-יחידה המוכן לותר בתחום זה אינו עשוי להחזיק מעמד כמפקד וכמנהיג, והוא עלול להפסיד אף את יחס-האמון מצד פקודיו.

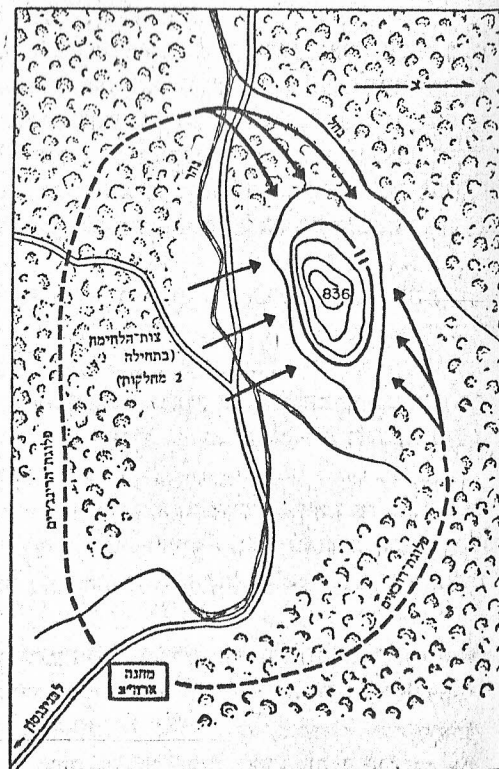
"עמי תראו וכן תעשו... ותקעתם
בשופרות... סביבות כל הפחנה...
ויתקע בשופרות... ויעצו איש
תחתיו סביב לפחנה... וירץ כל הפחנה..."
(שופעים א')

התקפה דרך הפשפש-האחורי

מאת הלויט ויליאם סטורברידג'

האויב היה מחופר על גבעה 863. במוצב-הפיקוד שלו, המרוחק כ-1700 מטר מן הגבעה מזרחה, בחן ה- מפקד האמריקאי את המצב. לבסוף החליט כי מוטב לו שלא להמתין להתקפת ה- האויב, אלא ליטול את היוזמה לידינו ולהשמיד את האויב ביום המחרת.

לאויב היתה עמדת הגנה טובה על גבעה תלולה ו- מיוערת. בחזית העמדה זרם נהר שרחבו 6½ מטרים, ובכל אחד מאגפיה זרם נחל קטן. גם הנהר וגם הנחלים איפ-שרו מעבר. על הגבעה היה ערוך גדוד אויב (ר') תרשים (1), ולסיועו עמדו שני תור-תחי-שדה, מוצבים למתן אש ישירה. נראה היה כי האויב ממתין שייפסק הגשם הכבד. משימתו של צות-הקרב האמריקאי היתה להגן על בסיס-הספקה, השוכן כ-10

תרשים מס' 1.

קילומטרים מזרחה. המפקד האמריקאי ידע כי גייסותיו לא נוסו עדיין בקרב, ואילו גייסות האויב נוסו כבר במסעי מלחמה אחדים.

הוא גמר בדעתו כי התקפת-מצח פשוטה תהיה יקרה יתר-על-המידה. במקום זאת החליט לסגן כוח חזק לעורפו של האויב, לשם התקפה מתואמת. פלוגת רינג'רים תעקוף את אגפו הימני של האויב, ופלוגה רובאית תעקוף את אגפו השמאלי. בה בשעה יבצעו שתי מחלקות פעולת הסחה בחזית האויב. החלק הנותר של צות הלחימה יישמר בשביל ההתקפה העיקרית. אות ההתחלה יהיה קול יריותיהם של המסתננים, אשר יפתחו באש מיד לכשיתפסו עמדות.

בצהרי ה-16 חדל הגשם, השמש האירה, והאדמה והיער העלו אדים. כשתנועתן מוסתרת על-ידי האדים העולים, נעו שתי הפלוגות לדרכן, שתיהן במבנה של שדרה, כשהן מתקדמות בהתגנב ועוקפות עיקופים ארוכים, כדי להמנע מהכנס אל השטחים הפתוחים שמסביב לגבעה 863. כדי לודא שלא תופר הדממה, לא נקבע להן קצב התקדמות מפורש. כדי להסיה את דעתו של האויב בחזית, פתחו שתי המחלקות בהתקפה, ואחר נסוגו תחת אש ארטילריה של האויב.

בחצי אחר-הצהריים פתחה פלוגת הרובאים באש. לשמע האות, תקפה פלוגת הרינג'רים. כאשר סב האויב כדי לפגוש את התקפת הפתע, הסתער עיקר הכוח של צות הלחימה במעלה הגבעה התלולה, וכבש את שני תותחי-השדה אשר מחצו בו קודם לכן. חיש נתפצל הקרב לסדרת חילופי יריות קצרים והסתערויות. לאחר שעתים של קרב פנים-אל-פנים גרתעו שתי מחלקות אויב מן הקרב ונמלטו צפונה. אבידותיו של האויב נסתכמו ב-207 הרוגים, ו-865 שבויים. האיום על בסיס-ההספקה האמריקאי חוסל.

האירע הדבר בקוריאה, ב-1951? או בצרפת, ב-1944? לא; קרב זה התחולל ליד בנינגטון, שעל גבול ניו-יורק וורמונט, בשנת 1777. האויב — אדומי-המעילים הבריטיים וההסנים², הצבא האמריקאי למד את אמנות ההסתננות בראשית קרבותיו. אולם רק במלחמת קוריאה, בה הגיעו מסתנני האויב למוצבי-הפיקוד שלנו וניתקו את נתיבי-ההספקה הראשיים שלנו, נתנו דעתנו מחדש גם לסכנות שבהסתננות וגם לאפשרויות הגדולות הטמונות בה.

בקצרה, ההסתננות היא האמנות להלום באויב במקום „שאינו אנו מצויים בו“. בבנינגטון הסתננו שתי הפלוגות לעורפו של האויב, בעוד שהאויב התכונן לקבל פני הסתערות חזיתית. הגבעה נלכדה בהתקפה שהיתה מתואמת עם שאר הכוחות האמריקאים.

למזג-האוויר ולפני-הקרקע נודעת השפעה רבה על ההסתננות. היא מתבצעת בהצלחה רבה ביותר על פני קרקע המספקת מכסימום של מחסה והסתר, בתנאי

(1) בימי מלחמת השחרור האמריקאית, בהצבאתו של הגנרל ואשינגטון, המער.

(2) חיילי מדינת הֶסן בגרמניה, שנמכרו לבריטניה על ידי מושלם, המער.

ראות מוגבלת. נהר המוליך לתוך קוי האויב יהיה לעתים קרובות נתיב טוב בלילה. בקרב של בנינגטון סייעו עצי היער והאדים העולים מן העשבים והעלים הלחים להסתיר את שתי הפלוגות מעיני האויב.

גודלו של הכוח המסתנן נקבע לפי המשימה. מאחר שהמשימה תבעה התקפה חזקה על עורפו של האויב, הופעלו בבנינגטון שתי פלוגות. אילו היתה המשימה אך הטרדת האויב, היתה מספיקה לכך מחלקה. כדי לשבות חייל אויב, תספיק לפעמים כיתה, מובן כי כל זה נקבע לפי האויב וטיב ביצוריו.

השליטה תהיה בידי של מפקד היחידות המסתננות. מפקדים אלה בוחרים בעצמם את נתיבי ההתקדמות ואת המבנים שלהם, ושוטטים בקצב ההתקדמות. השקט חשוב הרבה יותר מאשר המהירות. את הקשר בין הכוחות יש לצמצם עד למינימום עד להתחלת ההתקפה. את חשיבותו של השקט יש להטביע בהכרתו של כל חייל מחיילי היחידה. למסתננים בבנינגטון נדרשו שלוש שעות כדי לעבור 1500 עד 3000 מטר, ובכל זאת שמע אותם משמר קדמי של האויב.

הסודיות חיונית היא להצלחת המשימה. יש לנצור את הרובים, ויש לודא שלא ישאו אתם החיילים כל ציוד מיטלטל אשר עלול להשמיע נקישות מזמינות-מות. יש להשחיר את הפנים ולהכהות את הציוד הנוצץ.

שטח הכינוס ההתחלי של היחידה המסתננת צריך שיהיה בתחומי הקוים שלנו. יש לבחור נקודה בה תעבור היחידה את הקוים. אחר-כך יש להודיע ליחידה שלנו, המחזיקה בנקודה זאת, מהו המועד שנקבע למעבר המסתננים.

כדי לשמור על הכיוון, חשוב כי מפקד המסתננים יציין בזכרונו תואי-שטח לאורך נתיבו. כן עליו לבחור נקודות מפגש, למקרה שתתפור היחידה. שטח הכינוס הסופי צריך שיהיה ליד תואי-קרקע בולט, לפעמים רשאי הוא להשתמש במורי-דרך להולכת המסתננים אל היעד, בדרך-כלל משתמשים במבנה שדרה, כדי להבטיח את השליטה. כל קבוצה חייבת, כמובן, לאבטח את עצמה. את הפקודות יש להסביר במפורט ויש לחזור עליהן, אם יש צורך בכך, עד אשר יבין אותן לאשורן כל איש מאנשי היחידה. את שטח הכינוס הסופי ואת עמדת ההתקפה יש לסייר, כמובן, בטרם תכנס היחידה לתוכם.

עקרונות ההסתננות לא השתנו. אין ספק כי ניתן להגיע להישגי בנינגטון, ואולי לעלות עליהם, על-ידי הרגלים שאימונם מעולה יותר ושיצודם משובח יותר, של זמננו.

בתנאי ראיות לקויה ועל פני-קרקע קשים עשויה תנועה סודית לעורף האויב והסתערות עליו מעבר בלתי צפוי זה — כשהתקפת מתואמת עם החזית שלך — לנחול הצלחה גדולה ביותר. אורח-פעולה זה שירת אותנו שירות רב ב-1777, והוא מוסיף לשרתנו — אם אך זוכרים אנו את ערכו — לאחר 177 שנים.

כיצד היית עושה זאת אתה?

מאת הקפיטן ל. קלארק

קרא את המצב. עיין בתרשים והשווה את פתרוןך לפתרונו של הקפיטן קלארק לבעיה טקטית זאת.

מצב

אתה מפקד פלוגה כ' של רגימנט הרגלים ה-31. בשילוב עם יחידות אחרות של דיביזיות הרגלים ה-7 היה רגימנט הרגלים ה-31 מתקדם דרומה בשדרה גדודית, ומשימתו תפיסתו של יעד "X" (מחוץ לתרשים, בדרום) ואבטחתו. עמדות חזקות של התוקפן, מצפון לדרך ג'והנסון, הגיעו את מפקד הרגימנט לתקוף בגדוד השני ובגדוד השלישי של הדרג התוקף.

היום, ב-1300, הצליח הגדוד השלישי לכבוש את גבעת שלטון ואת גבעת דאנס. מפקד הגדוד נצטוו להמשיך בהתקפה ב-1600, היום. פלוגות ו' וכ' מחזיקות בעמדות המסומנות בתרשים. מפקד הגדוד החליט להמשיך בהתקפה בפלוגה י' ובפלוגה כ', ולהחזיק את פלוגה ל' בעתודת הגדוד. כל מחלקות פלוגה י' ופלוגה כ' ערוכות בקו, כמסומן בתרשים. ב-1330 הוציא מפקד הגדוד את הפקודות דלקמן:

למפקד פלוגה כ', ממפקד גדוד 3, משימתך להיום:
פלוגה כ'; מטופחים: מחלקה 3 של פלוגת הטנקים, כיתה 1 של מקבי"ם מהפלוגה המסייעת.
תקוף בחלקה ה' של גזרת הגדוד, כולל ערוץ מקמורין, השמד האויב בגזרה, כבוש ואבטח גבעה 1.

חתום, לויט-קול, מג"ד

כמפקד פלוגה כ', ידועים לך הדברים הבאים:

1. על יחידות אבטחה של מחלקה 2 שלך, שמימין, הפועלות בקרבת נקודה א', נורתה בשעה 1315 אש כבדה מכלי-נשק אבטומטיים, מעבר המדרון הצפוני-מערבי של גבעה 7 ומחורשת הרגלים.
2. על יחידות אבטחה של מחלקה 1 שלך, שמשמאלך, הפועלות בקרבת נקודה ב', נורתה בשעה 1320 אש כבדה מכלי-נשק אבטומטיים, מעבר הנקודה הגבוהה ביותר בגבעה 7.

3. יחידות אבטחה בנקודה ג' הודיעו, כי הבחינו בשעה 1330 בכיתת רובאים של האויב ובכיתת מקבי"ם שלו, כשהם נכנסים לעמדה במדרון המערבי של גבעה 1. יחידות אבטחה אלה הודיעו גם כי נשק נגד-טנקי של האויב מחופר היטב בסמוך לנקודה הגבוהה ביותר של גבעה 7.

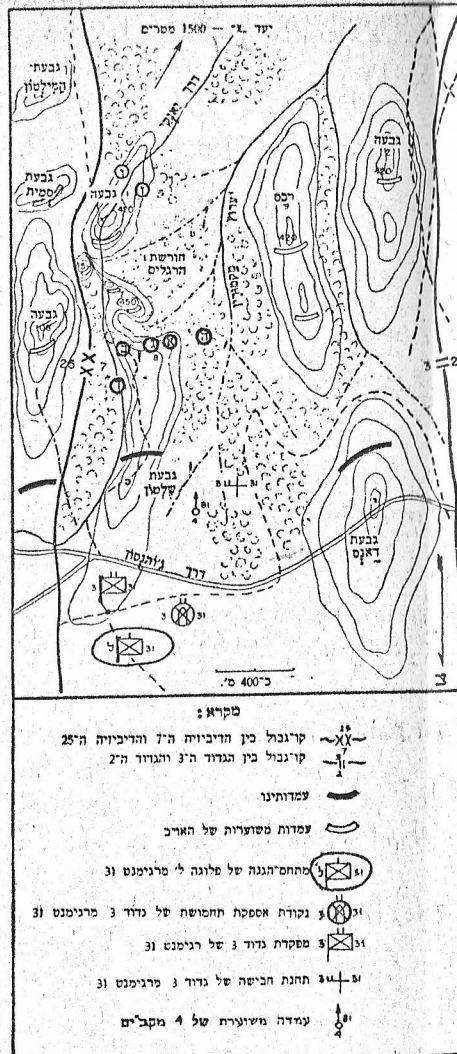
4. בהסתמך על כל הידיעות-על-האויב שבידיך, אתה מעריך כי האויב מונה בגזרת הפלוגה שתי מחלקות רובאים מוגברות, ועוד שתי כיתות מוגברות על גבעה 7.

5. אש מרגמות של האויב ואש ארטילריה היתה ניתכת מאז 1300, בקירוב, על ערוץ מקמורין, מדרום לנקודה ה'.

6. טנקים עשויים לפעול על כל פני-הקרקע של גזרת הגדוד, אך תמרון טנקים בערוץ מקמורין כרוך בקשיים.

7. פרט ל-100 מטרים של מדרונה המערבי אין גבעה 1 גראית מגבעה 8. השחר עולה ב-0630 — החשכה יורדת ב-1830.

כמפקדה של פלוגה כ', איזו מן התכניות דלהלן היית בוחר כטובה ביותר לביצוע משימתך? וכן, איזה גורמים תשקול, כמפקד פלוגה רובאית, שעה שתחליט על קוי תמרוןך?

פתרונות אפשריים

תכנית א'

בתחילה תמצאנה שתי מחלקות בהתקפה ואחת בעתודה. מן המערך הנוכחי ינועו המחלקה הראשונה והמחלקה השנייה דרומה, בשדרה, דרך ערוץ מקמורין.

ויתקפו את הגבעות 5 ו-7 ממערב. המחלקה השלישית תהיה בעתודה בעמדתה הנוכחית. תנוע דרומה לפי פקודה דרך ערוץ מקמורין, ותתקוף את גבעה 1 ממערב ומצפון-מערב. המחלקה הראשונה והמחלקה השנייה תעבורנה לעתודה בגבעות 5 ו-7, לאחר שתתחיל ההתקפה על גבעה 1. שלושה מן הטנקים המסופחים ילוו את המחלקה הראשונה ואת המחלקה השנייה, ושני הטנקים הנוותרים יסייעו באש מגבעה 8 ויצטרפו להסתערות הרגלים על גבעה 7. אחר-כך תסייע כל מחלקת הטנקים, מגבעה 7, להתקפה של המחלקה השלישית, ותצטרף להסתערות על גבעה 1.

תכנית ב'

בתחילה תמצא מחלקה רובאית אחת בהתקפה ושתי מחלקות בעתודה. המחלקה הראשונה תתקוף את גבעה 7 מקרבת נקודה ד', בשילוב עם מחלקת הטנקים, אשר תסייע באש מעמדות-תובה דפילדיות בגבעה 8, ותצטרף להסתערות על גבעה 7. בד-בבד עם ההסתערות על גבעה 7, תתמרן המחלקה השלישית לשמאלה של גבעה 7, מזרחית מדרך יאנקי, ותתקוף את גבעה 5; היא תמשיך בהתקפה, ותכבוש את חלקה השמאלי של גבעה 1. בו בזמן תתמרן המחלקה השנייה דרך החורשה אשר לימינה של גבעה 7, ותתקוף את גבעה 1 מימין, בתיאום עם התקפתה של המחלקה השלישית. מחלקת הטנקים תסייע להתקפה על גבעה 1 על-ידי אש מגבעה 7 ותצטרף למחלקה השלישית בהסתערותה על חלקה השמאלי של גבעה 1.

תכנית ג'

בתחילה תמצאנה שתי מחלקות בהתקפה ואחת בעתודה. מן המערך הנוכחי תנוע המחלקה הראשונה דרומה, לשמאלה של דרך יאנקי, תעקוף את גבעה 7, ותתקוף את גבעה 5; היא תמשיך בהתקפה ותכבוש את חלקה השמאלי של גבעה 1. בד-בבד עמה תנוע המחלקה השנייה דרומה, דרך ערוץ מקמורין, תעקוף את גבעה 7 ותתקוף ותכבוש את חלקה הימני של גבעה 1 מצפון-מערב. המחלקה השלישית תהיה בעתודה בעמדתה הנוכחית. מחלקת הטנקים המסופחת תירה בתחילה על גבעה 7 מעמדות-תובה דפילדיות שעל גבעה 8 — ולפי קריאה, או לפי אות מוסכם מראש, תנוע קדימה לעמדות-תובה דפילדיות על גבעה 7, תירה משם על גבעה 1 ותצטרף להסתערות על גבעה 1.

פתרון

תכנית ב' היא התכנית הטובה ביותר. יש בה:

1. גמישות מכסימלית.
2. הזדמנות להשיג ולקיים מידה רבה של הפתעה.
3. מהירות, והבטחה שלא יואט קצב ההסתערות.

4. שימוש מכסימלי באש המסייעת.

5. השימוש הטוב ביותר במחלקת הטנקים המסופחת.

6. הקצאת משימות למחלקות, שאינן חורגות מיכולת ביצוען, ושאין מצריכות

התארגנות-מחדש יסודית של איזו שהיא מחלקה לפני התחלת ההתקפה על גבעה 1.

7. הזמן הרב ביותר לביצוע המשימה (כיבוש גבעה 1 ואבטחתה) לפני רדת החשכה.

*

על מפקד פלוגת הרובאים להביא בחשבון את הגורמים הבאים, בהחליטו על קוי התמרן להתקפה מסוימת:

1. המשימה — מהי? איה היעד? מה המרחק עדיין? כמה זמן עומד לרשותי?
2. האויב — מקומו? היערכותו כל-ההנשק האבטומטיים שלו? עצמתו? אפשרויותיו? רוח-הגייסות שלו?
3. רוחב גזרת הפעולה — הפלוגה אחראית להיסול כל התגודות יעילה של האויב בתחומי האזור, שהוקצה לה.
4. הקרקע — למד את הקרקע ברוב שקידה — כך עושה האויב; פעל כך, שהקרקע תשמש אותו.

5. התגבורות והאש המסייעת שיש באפשרותך לקבל — היש לך מחלקת טנקים מסופחת? המסופחים אליך מקב"ם? האם תכניתך מאפשרת שימוש מכסימלי באש המסייעת העומדת לרשותך? המכילה היא תכניות להעתקת כל-י-נשקך בדרך שתספק לך סיוע-אש בלתי-פוסק?

ניתוח הפתרונות

תכנית א' — גרועה. יש בה קיום קצב ההתקפה בהכילה תכניות להפעלת מחלקת העתודה נגד גבעה 1, אולם המחלקות התוקפות עלולות להשתהות שלא-לצורך, מאחר שהן נעות בשטח הידוע כמכוסה באש של מקב"ם, מרגמות וארטילריה. בתנאים אלה יקשה להיערך להתקפה נגד אגפן של הגבעות 5 ו-7. לא זו בלבד שתקשה השליטה על שרשרת ההסתערות, אלא שתהיה השרשרת נתונה לאש אגפית של האויב אשר בגבעה 1. גורם ההפתעה יאבד בשלב מוקדם, ודבר זה יניח לאויב שהות לתגבר את גבעה 1. תכנית זאת אינה משתמשת שימוש טוב בטנקים, כי בהתקפה על גבעה 7 היא מקריבה את תכונותיו העיקריות של הטנק: עצמת אש, ניידות ופעולת-הלם. תכנית זאת אף מקשה על מפקד מחלקת-הטנקים את השליטה במחלקתו, והפעלת הטנקים בערוץ מקמורין תסייע לאויב לנחש את תכניתנו.

תכנית ב' — היא מצוינת. יש בה מהירות, הפתעה ופעולת-הלם. יש בה מכסימום של גמישות ושל קיום קצב ההתקפה. הטנקים מנוצלים ניצול מכסימלי, שכן מתאפשר סיוע הדדי במסגרת מחלקת-הטנקים עצמה וכן בצות הרגלים-הטנקים במשך כל

זמן ההתקפה. השיטה הטובה ביותר בהתקפת רגלים—טנקים היא התחברות הרגלים והטנקים, הנעים על שני צירים נבדלים, על היעד; כפי שנעשה כאן, על גבעה 1. כיבושה של גבעה 7 מספק עמדות, אליהן אפשר להעתיק כלי-נשק מסייעים ולהקל בכך על מתן סיוע-אש במשך ההתקפה על גבעה 1. השליטה נעשית פשוטה, הואיל ועל גבעה 7 מצויות עמדות תצפית לרוב, מהן יכול מפקד-פלוגה כ' לראות את מרבית ההתקפה של מחלקותיו על גבעה 1, ואת כל ההסתערות עליה. לשום מחלקה לא הוקצתה משימה שאין לצפות כי תוכל לעמוד בה. ביסודו של דבר מוטל על כל מחלקה רובאית לכבוש יעד אחד בלבד. אמנם אין להכחיש כי כל המחלקות עלולות להיות בעת ובעונה אחת בתנועה, אלא שאנו מאלצים בכך את האויב שעל גבעה 1 לפזר את מאמציו לשלושה עברים בפרק-זמן קצר — לחזית, לאגף השמאלי ולאגף הימני. עלינו לכבוש את גבעה 1, להתארגן-מחדש ולהתבסס לפני רדת החשכה, מכיון שהוטלה עלינו משימת התקפה לשעה 0715 בבוקר המחרת.

תכנית ג' — גרועה. יש בה מידת-מה של גמישות והפתעה, אך אין היא מכילה את כל הדרוש לכיבושו של תואי-השטח החיוני (גבעה 7). התפוס על-ידי אויב בעל כושר-התנגדות שאין לזלזל בו. תכנית זאת מאפשרת הנחתת אש מסייעת בשפע על גבעה 7, אולם אין לנו שום פטוחות כי האש תשתק כל התנגדות-של-ממש על אותה גבעה. בלי גבעה 7, אין למפקד פלוגה כ' שום עמדה אליה יוכל להעתיק את כלי-הנשק המסייעים, בהם חייב הוא להשתמש לסיוע ההתקפה על גבעה 1. התכנית הקובעת כי הטנקים ינעו לגבעה 7 בלבד אינה טובה, מכיון שאין בה אפשרות לסיוע הדדי בין הטנקים והרגלים, וידוע לנו כי בידי האויב כלי-נשק נגד טנקי אחד לפחות על גבעה 7. זאת ועוד: המחלקה השנייה תנוע דרך ערוץ מקמורין, המכוסה באש מקבי"ם, מרגמות וארטילריה. תכנית זאת נותנת בידי האויב הזדמנות ללכוד את המחלקה הראשונה בין שתי עמדות הגנה שהוכשרו כהלכה, ובר-בזמן להנחית אש-השמד על המחלקה השנייה שבערוץ מקמורין.

(סוף מע' 30)

בתים חולשים יש להביא באמצעות פיצוץ לידי מפולת; וכן להתקין כבונקרים את המרתפים, אשר הפכו בטוחים-בפני-ירי בשל שכבת שכרי המפולת שעליהם. גדרות קרשים וחומות-חצר יש לנצל למארבים (לחפור מאחוריהם שוחות מחפה! לפרוץ דרכי-יריה בגובה פני הקרקע!) כשהמדובר הוא בחצרות-חיה וגינות יש לסלק מהגרנות והרפתות קש, תבן וכל חומר מתלקח אחר. בהמות שנותרו במקום יש לשחוט או לגרש, כי בהמות שהופחדו ע"י דלקות או ירי, נסות לתוך שדות המוקשים, משבשות את שדה-האש, ויש ומסתבכות הן במכשולי-תיל-דוקרני מוסוים, ומגלות אותם לאויב בטרם-עת.

את האוכלוסיה יש לכנס לפני תחילת פעולות הקרב ולפנותה לעורף, הואיל ובכפר כמעט ואין מצויים מקומות מחפה בשבילים.

(סוף מעמוד 2)

ראשית, במסע ההתקדמות מזרחה, שעה שנפגשו במאמצי-ההתגוננות של הגייסות ה ס ו ב י ס י י מ, בערי רוסיה עד סטאלינגרד ועד בכלל; ולאחר זאת — מסטאלינגרד ואילך, במגמה מערבה — נסיונם הם, בהאחות והתגוננות בתוך "עמדות קדו" בערים ועיירות, גמור בפרשות-קרב רבות לקח בערים כבודאפסט, קניגסברג, ברסלאו וכיו"ב. אין תימה כי יש בסקירה זו, המרבה לספל בצד השמושי וה"טכני" של הגנה בערים, כדי לאלף את קוראיה; והמשגן את תורת-המעשה הכלולה בה לא יוציא את זמנו לריק אף לאחר שיביא בחשבון את הבדלי התנאים והמסיבות. הסקירה הניתנת כאן נתפרסמה בחוברת פברואר ש"ו של "כתב העת הכללי השביערי" ("ALLGEMEINE SCHWEIZERISCHE MILITAER-ZEITSCHRIFT").

ערמות-מלחמה, מאת המיור ד. ר. דאלגליש

כבעבר, כן בימינו, ימי ה"מלחמה המדעית", מכירים הכל בערכו הרב של יסוד שאינו כתוב בתקני-הציוד ובתקנוני-הקרב של צבאות — הלא הוא ח ח ב ו ל ה. ודוקא בימינו, עת דומה כי גורמים אדירים — כלי-הנשק להשמדה-בהמוך, המטות-הראשיים המשוכללים, הכוחות המגויסים העצומים, והריגול ההדדי, המקיף והקנאי, של הצדדים היריבים — עושים את הכל לצמצום אפשרויות ה פ ת ע ה ו ע ר מ ה, דוקא עתה מבקשת המחשבה הצבאית ביתר שאת משען בערמתי-מלחמה; החל ברמה הטקטית, וכלה ב"אסטרטגיה גלובלית". כי ערמת-מלחמה זאת עשויה, אולי, לאון במקצת את חולשותיו של הצד הלוקה מבחינה מספרית או טכנית, או לחסוך חיי אדם, בהתמודדויות עתידות, ממש כשם שעשתה זאת בימי גדעון מביס-מדין, ובמלחמות איך-ספור אחרות בדבריהמים.

אכן, אליה — וקוץ בה תחבולה שחזרת עליה פעמים מספר, עלולה להפוך לנשק נגדך, משהכיר אותה אויבך. ורבה הסכנה כי ייתפסו התחבולים לשגרה, אם מתוך שנתחבבה עליהם תחבולה שהצליחה, ואם מתוך עצלות-מחשבה. במאמרו מבקש המיור דאלגליש להצביע על סכנה זאת, ולעודד יזמה ורעיונות "טריים" בשדה הנרחב ורב-האפשרויות של ערמתי-מלחמה. הדוגמאות שהוא מביאן — הגם שלא תמיד הן על תכלית הדיוק ההיסטורי (וביחוד, ככל ששאובות הן מתקופות קדומות יותר, ממצלח-אדין ועד למערכת פונטנוא) — עשויות להעלות מחשבות והצעות שתלבשנה אמנם צורות טכניות חדשות, אך תשמרנה על הגרעין הנצחי של ח ח ב ו ל ה ש נ ו נ ה ו ב י צ ו ע ז ר י ו.

המאמר שאוב מ"דורגל הצבא הקנדי" ("CANADIAN ARMY JOURNAL").

משמעת בחזית, מאת הקול-לוט' ו. ד. אקהוט

היו זמנים ומחנכי-גייסות קפדנים-ברוחם טענו: "המלחמות מקלקלות את הצבא והורסות את המשמעת". אכן, היתה זו גישתם של "אמני ככר התרגולים", אך גישה זו חסאה גם לדרישות מצב-המלחמה. כי דוקא בה נדרשת כפ-ל-כפ-ל-ים המשמעת, יתכן כי לא בעלת גילוי חיצוני, הרגיל בימי שלום — כי אם דוקא בשטחים חיוניים כגון משמעת-ירי, משמעת הסוואה וכיו"ב — ואף בשטח של המשמעת סתם: ביצוע הפקודות ומילוי המשימות. על כן, לא דמות פרוצה הוא חייל-החזית הטוב והעושה-מלאכתו — כי אם דמות מכונסת, דרוכה ומסודרת. הקצין ההולנדי, קול-לוט' ו. ד. אקהוט, תוקע את יתדות רשימתו על "משמעת בחזית" לא רק בנסיון צבאי

מדף הספרים

כ ל י

- 1) DEAN, G. : REPORT ON THE ATOM, A. KNOFF, N.Y., 1953, 328 p., \$ 5.00.

מי שהיה יו"ר הוועדה לאנרגיה אטומית של ארה"ב מסכם את עבודת הוועדה ותכניתיה, תוך שימת לב מיוחדת לניצול הכוח האטומי לצרכים צבאיים, ובהתחשב בהישגים רוסיים מקבילים בשטח זה.

- 2) DRAGE, C. : THE LIFE AND TIMES OF GENERAL TWO-GUN COHEN, FUNK & WAGNALLS, N.Y., 1954, 312 p., \$ 4.00.

תולדות חייו של גנר יהודי עני, יליד פולניה שהגר לאמריקה. הוא עלה לדרגת יועצו הצבאי של ד"ר סטניסל (1866—1925), אבי סין החדשה ונשיאה הראשון, ומילא תפקידים חשובים בעיצוב דמותה של סין בשנות העשרים והשלושים.

- 3) GREENFIELD, K. R. : THE HISTORIAN AND THE ARMY, RUTGERS UNIVERSITY PRESS, 1954, 99 p., MAP., \$ 2.50.

ההסטוריון האחראי לפרסום ההסטוריה צבאית במלחמת העולם השנייה (60 כרכים ויותר) מסכם את הבעיות שהוא נתקל בהן במשך עבודתו רחבת ההיקף.

- 4) HILGER, G. & MEYER, A. G. : THE INCOMPATIBLE ALLIES ; GERMAN-SOVIET RELATIONS 1918-1941, MACMILLAN, N. Y., 1953, 350 p., ILL., INDEX, \$5.00.

חסי גרמניה — ברית המועצות בתקופה שבין שתי מלחמות העולם מתוארים ע"י גרמני אשר מילא תפקידים חשובים בצירות ארצו במוסקבה.

- 5) OMAN, C. W. C. : THE ART OF WAR IN THE MIDDLE AGES ; ED. BY J. H. BEELER, CORNELL UNIVERSITY PRESS, 1954, 176 p., MAP., \$ 3.00.

מהדורה חדשה של ספר מופת צבאי-הסטורי שהופיע בראשונה בשנת 1885. המחבר, אחד מנכבדי ההסטוריונים האנגלים, פרסם שני ספרים נוספים, מפורטים יותר, על אותו הנושא.

- 6) WARNE, WING-CDR. J. D. : N.A.T.O. AND ITS PROSPECTS, CLOWES, LONDON, 1954, 110 p., 10 s. 6 d.

תיאור האמנה הצפון-אטלנטית, מבנה, מגמותיה, והסיבות להקמתה.

י ב ש

- 1) ELLIS, MAJOR L. F. : THE WAR IN FRANCE AND FLANDRES 1939—1940, HISTORY OF THE SECOND WORLD WAR, UNITED KINGDOM MILITARY SERIES, HER MAJESTY'S STATIONARY OFFICE, LONDON, 1954, MAPS, INDEX, 37 s. 6 d..

תיאור מסעיה המלחמה הבריטיים בצרפת ובבלגיה בתחילת מלחמת העולם השנייה. כרך שני בסדרה של ההסטוריה המלחמה הבריטית הרשמית, שאינה אמנם כה מפורטת כמו הסדרה רית מלחמת העולם הראשונה, אבל מופיעה בקצב מהיר הרבה יותר. ספר הראשון בסדרה זו, הדן במסע גורבניה, הוזכר במדף הספרים של "צקלון" מס' 5.

- 2) GINSBERG, E., HERMA, J. L., & GINSBERG, S. W. : PSYCHIATRY AND MILITARY MANPOWER POLICY, COLUMBIA UNIVERSITY PRESS, N.Y., 1953, 66 p., \$ 2.00.

ניתוח בעיות ההגיינה הרוחנית שהתעוררו בעת גיוס כוח-האדם בשביל צבא-ארה"ב במלחמה האחרונה, וסיכום הגישות השונות בשטח זה כיום.

אלא אף בזה של צבאות אחרים וגדולים ממנו, ועד לקוראיה יגיע. הרשימה במקורה נתפרסמה ב"מתבונן הצבאי", כתבי-עתו של צבא הנידולאנדים

("DE MILITAIRE SPECTATOR")

התקפה דרך הפשפש-האחורי, מאת הלויט ויליאם סטורברידג'

ב"פשפש-האחורי" של הלויט תמצא, בדרך כלל, את "עקב-אכילס" שלו, אותו מקום תורפה בלתי-יבולט, הנסתר לכתחילה מעיני התוקף ואשר לכאורה ידו של זה רחוקה מלהשיגו. ואלה הם הדברים העושים אותו מקום לנקודת-תורף: תהא ההגנה היקפית כאשר תהא, הרי מטבע המלחמה הוא שמיטב המגינים ומרביתם, על עיקר כלי הנשק שבידם, יימצאו בחזית היעד. כן תמצא בחזית היעד ת ש ו מ ת - ל ב ם של מגינים; שכן כרי להם כי האויב נכחם, בעוד שמציאותו באגפיהם ובעורפם מוטלת בספק, והלא-נאמר: "ברי ושמא — ברי עדיף". מכאן, שהתוקף יעד מן העורף, או "מן הכניסה האחורית שלו", זוכה על-פירוב ביתרונות ניכרים; ובראש וראשונה — בהפתעה. אלא שמה שרחוק מן העין, רחוק מן המחשבה. אותה נקודת-תורף נסתרת ורחוקה אינה עולה לרוב על דעתם של התוקפים. על כך מתריע במאמרו הלויט סטורברידג', אשר שרת בקוריאה, מ-1950, כמפקד כיתה במחלקת המודיעין-הסיוור של רגימנט הרגלים ה-7, זכה אחר-כך, בתחילת 1951, ל"סמיכות-לקצונה בשדה הקרב", הגינת ברבמקום בעד הצטיינות בקרב, ונפצע בשלהי אותה שנה. בדבריו הוא מסתמך, מלבד לקח העבר, גם על לקח מלחמת קוריאה, בה נתגלה שוב ערכה הרב של ההסתננות, זו הדרושה כל כך ל"התקפה דרך הפשפש-האחורי".

דרך אגב, הקוראים אשר נטלו חלק ב"מבצע יואב", יוכלו למצוא הקבלות טקטיות לא מעטות, בין ההתקפה על גבעה 863, במלחמת השתורר האמריקאית, ובין ההתקפה על משלטי "הצומת" (כולל גבעה-113), במלחמת השחרור שלנו, בה בוימה התקפה מן החזית, בעוד שתי פלוגות מסתננות לעורף המצרים. הרשימה לקוחה מתוך "רבעון ביה"ם לרגלים" האמריקאי.

("INFANTRY SCHOOL QUARTERLY")

מיצד היית עושה זאת אתה? מאת הקפיטן ל. קלארק

ב"צקלון" מספר 15, נתנת גם בחוברת זאת "בעיה טקטית" מהמחזרות אשר התחילה מופיעה על דפי כלי מבטאו של עתון-רגלים אמריקאי. הפעם מדובר בה לא במחלקה אלא בפלוגה, המשימה מורכבת יותר — והאפשרויות הפתוחות לפני הפותרים הנן, איפוא, מרובות יותר. מן הקורא-הפותר נדרשת התמצאות במושגי שיתוף-הפעולה בין טנקים ורגלים ברמה של פלוגת רגלים + מחלקת טנקים (התמצאות, אשר שמץ ממנה יש לו הזדמנות לרכוש ע"י קריאת רשימה אחרת ש בחוברת זו — הלוא היא הרשימה "בין טנקים ורגלים").

בדומה לחידון מסוג אלה בהם עליך לבחור באחת מתוך כמה תשובות אפשריות בתורת התשובה הנכונה, כן מובאים לבעיה זאת שלושה פתרונות, אשר המחבר מציין אחד מהם כנכון; את בחירתו הוא מגמק תוך ניתוח הפתרונות, אולם משום-מה אין הוא נותן דעתו על האפשרויות הפתוחות לפני האויב.

הבעיה לקוחה מתוך "רבעון ביה"ם לרגלים" האמריקאי

("INFANTRY SCHOOL QUARTERLY")

תעשית אבן וסיד

בערבון מוגבל

חיפה ככר סולל-בונה

ת.ד. 563 טלפון 4691

הסניפים:

תל-אביב רחוב מונטיפיורי 12 טלפון 4528

ירושלים רחוב בני-יהודה 1 טלפון 2273

הספקת אבן בנין * חצץ * דבש * זיפוי-ים

הסיד הכי משובח בארץ

3) OFFICERS GUIDE, 20TH EDITION, MILITARY SERVICE PUBLISHING COMPANY, HARRISBURG, 1954, 569 p., ILLUSTRATED, INDEX, \$ 4.00.

מהדורה חדשה, העשרים במספר, של מדריך כללי לשימושם של קציני צבא-ארה"ב.

4) PLAYFAIR, MAJ-GEN. I. S. O.: THE MEDITERRANEAN AND MIDDLE EAST, VOL. I, HISTORY OF THE SECOND WORLD WAR, UNITED KINGDOM MILITARY SERIES, HER MAJESTY'S STATIONERY OFFICE, LONDON, 1954, III., MAPS, INDEX, 35 s..

הכרך הראשון, מבין ששה כרכים העומדים לצאת-לאור, המתארים את מסעי-המלחמה של הצבא הבריטי באזור הים-התיכון ובמזרח-העולם השניה, בסדרה של הסטוריה הצבא הבריטי במלחמה. בעל ענין רב לקורא הישראלי.

5) RUPPENTHAL, R. G.: LOGISTICAL SUPPORT OF THE ARMIES, ETO, VOL. I; U.S.A. ARMY IN WORLD WAR II, CHIEF OF MILITARY HISTORY, DEPT. OF THE ARMY, WASHINGTON, 1954, 616 p., ILLUSTRATED, INDEX, \$ 4.50.

כרך נוסף של הסטוריה צבא-ארה"ב במלחמת-העולם האחרונה. הנושא: תיאור ההישגים והכשלונות — בהגשת תמיכה לוגיסטית לגייסות האמריקאיים שלחמו באירופה.

6) THOMAS, MAJ. R.C.W.: THE WAR IN KOREA, 1950-1953, GALE & POLDEN, ALDERSHOT, 1954, 120 p., 10 s. 6 d..

סיכום קצר של מלחמת קוריאה מנקודת מבט בריטית.

נו"ר

1) BRICKHILL, P.: REACH FOR THE SKY, COLLINS, LONDON, 1954, 384 p., 16 s..

תולדותיו של קצין-התעופה הבריטי המפורסם דאגלס ביירד אשר קנה לו פרסום עולם כטייס קרבי בחיל-האוויר הבריטי, אשר אליו נתגייס על אף שנקטעו שתי רגליו בתאונת מטוס.

2) BUCHANAN, L.: THE FLYING YEARS, PUTNAM, N.Y., 1953, 188 p. INDEX, \$ 5.00.

תולדות התעופה בתמונות.

3) RICHARDS, D. & SAUNDERS, H. ST. G.: ROYAL AIR FORCE 1939-1945, VOL. II, THE FIGHT AVAILS, HER MAJESTY'S STATIONERY OFFICE, LONDON, 1954, 415 p., ILLUSTRATED, MAPS, INDEX, 13 s. 6 d..

כרך שני של ההסטוריה הרשמית של חיל-האוויר הבריטי במלחמת-העולם השניה. פרטים על הכרך הראשון נמסרו במדף-הספרים של "צקלון" מס' 14.

י

1) BRYAN, J.: AIRCRAFT CARRIER, BA LLANTINE BOOKS, N.Y., 1954, 205 p., CLOTH \$ 3.00, PAPER 35 Cents.

הרפתקאותיה של נושאת-המטוסים האמריקאית "יורקטאון" באוקיינוס השקט במלחמת-העולם השניה.

2) LLOYD, C.: THE NATION AND THE NAVY, CRESSET PRESS, LONDON, 1954, 267 p., 18 s..

הערכת מקומו של הצי המלכותי בדבר-ימי אנגליה.

3) MONTROSS, LYNN: CAVALRY OF THE SKY, HARPER BROS., N.Y., 1954, 92 p., \$ 3.00.

סיכום הישגיהם ופועולותיהם של הליקופטרי חיל-הצי (ה"מרינס") של ארה"ב בשנים שלאחר מלחמת-העולם השניה ועד היום.

כ"ג 12

לכבוד
מ/36183
ג'מסדבורג
רד" לאגרדיה 37
יד אליהו
תל-אביב

הבנק בלשון המספרים

46

סניפים לשרות הצבור

51

שנות פעולה בנקאית

77.000.000 ל"י (*)

הלואות

115.000.000 ל"י (*)

פקדונות

(*) לפי המאזן השנתי ל-31 בדצמבר 1958

בנק לאומי לישראל בע"מ